Kriadoor,	De Schepper.
Kreasjon,	De Schepping.
Santisima Trinidad,	De H. Drievuldigheid.
Dios Tata,	God de Vader.
Dios Jioe,	God de Zoon.
Dios Spirítoe Santoe,	God de H. Geest.
Hesoe Kriestoe;	Jesus Christus.
Hesoes,	Jesus.
Salbadoor,	De Zaligmaker.
Redentoor,	De Verlosser.
Redencion,	De Verlossing.
Konsoladoor,	de Trooster.
Kastigadoor,	de Straffer.
Pasjon,	het Lijden.
Resoereksjon,	de Opstanding.
Ascensjon,	de Hemelvaart.
Wiesji, dia di wiesji,	de Jongste dag, de dag des Oordeels.
Eternidad,	de Eeuwigheid.
Bida eterna,	het eeuwig leven.
Gloria,	de Heerlijkheid.
Salbasjon,	de Zaligheid.
Paradiso, Ciëlo,	het Paradijs, de Hemel.
Fiërno,	de Hel.
Poergatorio,	het Vagevuur.
Kondenasjon,	de Verdoemenis.
Pena eterna,	de Eeuwige straf.
Santisima Biergen,	de H. Maagd.
Oen Angel,	een Engel.
Oen Santo,	een Heilige.
Diabel ó Demonjo,	de Duivel.

Oen Sacramentoe,	Een Sacrament.
Bautismo,	het Doopsel.
Confirmacion,	Het Vormsel.
Santísima Eucharistia,	het H. Sacrament des Altaars.
Penitencia,	de Biecht.
Confesjon,	de Belijdenis.
Satisfaksjon,	de Voldoening.
Indoelgencia,	de Aflaat.
Extrem-oencion,	het H. Olijsel.
Orden Sacerdotaal,	het Priesterschap.
Matrimonio ó Kasamento,	het Huwelijk.

Kristianismo,	Het Christendom.
Oen Kristiaan,	Een Christen.
Oen Katoliko,	een Katholijk.
Oen Protestant,	een Protestant.
Oen Hoedíoe,	een Jood.
Paganismo,	het Heidendom.
Oen pagano,	een Heiden.
Idolatria,	Afgoderij.
Konbersjon,	de Bekeering.
Penitencia,	Boetvaardigheid.
Orasjon,	het Gebed.
Sakrificio,	Offerande.
Oen limoosna,	Een aalmoes.
Revelasjon,	de Openbaring.
Skritoera Santa,	de Heilige Schrift.
Lei,	de Wet.
Diës mandamiëntoe,	de Tien Geboden.
Oen Martier,	een Martelaar.
Catisasji,	Cathechismus.

Oen pekadoor,	Een zondaar.
Pordon,	vergiffenis.
Bendisjon,	de Zegen.

Papa,	De Paus.
Oen Kardinaal,	een Kardinaal.
Oen Arzobispo,	een Aartsbisschop.
Oen Obispo,	een Bisschop.
Oen Sacerdote,	een Priester.
Oen Pastoor,	een Pastoor.
Oen Konfesoor,	een Biechtvader.
Oen Prelado,	een Kerkvoogd.
Oen Fraile,	een Monnik.
Oen Monga,	eene Non.
Sakristan,	de Koster.
Altaar majoor.	het Hoog Altaar.
Konfessionario,	Biechtstoel.
Pila,	Doopvont.
Kroes,	het Kruis.
Awa bendita,	het Wijwater.
Ensensario,	het wierooksvat.
Sensia,	wierook.
Béla di was,	waskaars.
Mesa di Comunion,	Communiebank.
Oen Preekstoel,	een Preekstoel,
Oen tokadoor di klok,	een klokluider.
Klok,	de klok.
Oen Morto,	een lijk.
Oen kaga di morto,	eene doodkist.

—o—

Di koerpa hoemano.	*Van het menschelijk lichaam.*
Koerpa,	Het ligchaam of lijf.

Oen miëmbro,	Een lid.
Kabees,	het hoofd.
Kabei,	het haar.
Frenta,	het voorhoofd.
Kalpaatsji,	de schedel.
Plooi,	de rimpels.
Kára,	het aangezigt.
Kabei di wówo,	de wenkbraauwen.
Wówo,	het oog.
Wówonan,	de oogen.
Popetje di wówo,	de oogappel.
Oen oréa,	een oor.
Naniesji,	de neus.
Boerákoe di naniesji,	de neusgaten.
Katsjéte,	het kakebeen.
Lipnan,	de lippen.
Boka,	de mond.
Ciëloe di boka,	het verhemelte.
Diënte,	de tanden.
Karne di diënte,	het tandvleesch.
Linga,	de tong.
Garganta,	de keel.
Kinnetje,	de kin.
Barba,	de baard.
Moestasji,	de knevels.
Garganta,	de hals.
Nek,	de nek.
Korokóro,	de strot.
Peetsjoe,	de borst.
Skouder,	de schouder.
Brassa,	de arm.
Manoe dreetsje,	de regterarm.

Manoe robees,	De linkerarm.
Deedenan,	de vingers.
Deede grandi, duim,	de duim.
Mokéta,	de vuist.
Lomba,	de rug.
Barîka,	de buik.
Rodîa,	de knie.
Pia,	het been, de voet.
Deede di pia,	de toonen.
Hieltje,	de hiel.
Planta di pia,	de voetzool.
Kweero,	het vel.
Wésonan,	de beenderen.
Zenuwe,	de zenuwen.
Kaboeja,	de spieren.
Séso,	de hersens.
Stóma,	de maag.
Mondóngo,	de ingewanden.
Long, boffi,	de long.
Koerason,	het hart.
Sanger,	het bloed.
Pols,	de pols.
Ader, béna	een ader.
Higra,	de lever.
Goordo,	het vet.
Gal,	de gal.
Roséa,	de adem.

—o—

Di kas.	*Van het huis.*
Oen poorta,	Eene deur.
Oen bentána,	een venster.
Jábi,	het slot of de sleutel.

Koesjiena,	De keuken.
Koraal,	de binnen-plaats.
Poos,	de put.
Oen trappi,	een trap.
Moerája,	de muur.
Oen piëdra,	een steen.
Paloe,	hout.
Klaboe,	spijkers.
kalki,	kalk.
Forno,	de oven.
Boterij,	de provisiekast.
kama,	de matten.
Spiel,	de spiegel.
Meza,	de tafel.
klok,	de schel.
Oen stoeltji,	een stoel.
Oen birósji,	eene kleine kast.
Oen kasji,	eene kast.
Oen koesientsje,	een kussen.
Oen kanika,	eene kan.
Oen bahoel,	een koffer.
Oen zetter,	een zetter.
Oen portret,	eene schildery.
Oen lampi,	eene lam
Oen lantern,	eene lantaarn
Oen zijbor,	een zijbord.
Glasnan,	glazen.
kelki,	kelkjes.
Oen garaffi,	eene karaft.
Oen boetiesji,	eene kruik.
Oen bottel,	eene flesch.
Oen teeblaatsje,	een theeblad.

Koppi,	Kopjes.
Oen servies,	een servies.
Oen trommeltje,	een trommel.
Gordein,	Gordijnen.
Oen kama,	een bed, mat.
Oen ledikant,	een ledikant.
Oen tafëllá,	een tafellaken.
Oen soepjer,	eene soepkom.
Oen koetsjara,	een lepel.
Oen fọrki,	een vork.
Oen koetsjioe,	een mes.
Oen tajoor,	een bord.
Oen glas di bienja,	een glas wijn, een wijnglas.
Oen glas di serbees,	een glas bier, een bierglas.
Stoepi,	de stoep.
Grendel,	de grendels.
Voorhuis,	het voorhuis.
Zaal,	de zaal.
Drentamentoe,	de ingang.
Salimentoe,	de uitgang.
Kelder,	de kelder.
Galerij,	de gaanderij.
Oen verdiep,	eene verdieping.
Oen balki,	een balk.
Zolder,	de zolder.
Dak,	het dak.
Pannetsji,	de dakpannen.
Skoorstein,	de schoorsteen.
Swéla,	de vloer.
Trankéra,	eene schutting, omheining
Oen stal,	een stal.

Oen kas di palomba,	Een duivenhok.
Oen kas di galienja,	een kippenhok.
Kandéla,	het vuur.
Karbon,	kolen.
Sjinizi,	asch.
Hoema,	Rook.
Tsjemené,	roet.
Oen fogón,	een fornuis.
Oen wëa,	een pot.
Oen ketel,	een ketel.
Oen tapadéra,	een deksel.
Oen makoetoe,	eene mand.
Oen tóbo,	een emmer.
Oen bazóra,	een bezem of stoffer.
Oen scheire,	een schuijer.
Oen sakadoor,	eene tondeldoos.
Oen blaasbal,	een blaasbalg.
Oen barie,	een vat.

—o—

Di froeta etc.	*Van de vruchten enz.*
Kólo,	Kool.
Zierkool,	zuurkool.
Andijvi,	andijvie.
Spinasji,	spinazie.
Selde,	selderie.
Kálaloe,	kalaloe.
Giambo,	gingambo.
Pampoena,	pompoen.
Papája,	Papaje.
Kalbas largoe,	lange kalbas.
Bembé,	pastelein.

Promente,	Piment.
Promente doesji,	zoete piment.
Boontsje,	boonen.
Sneiboontsje,	snijboonen.
Batáta,	aardappelen.
Radijs,	radijzen.
Salada,	salade.
Konkomber,	komkommer.
Sibójo,	Uijen.
Sibójo largoe,	prei.
Piterselie,	peterselie.
Oen milon,	eene meloen.
Oen patía,	eene watermeloen.
Oen olijfi,	eene olijf.
Oen dader,	een dadel.
Oen goejába,	eene goejabe.
Oen mamája;	eene mamaje.
Oen bakóba,	eene bacobe.
Oen banána,	eene banane, (pisang.)
Oen sorsáka,	een zuurzak.
Oen skopappel,	een schopappel.
Oen kasjoe,	een casjoe.
Oen tamarein,	eene tamarinde.
Oen anáza,	eene ananas.
Oen kóko,	eene kokosnoot.
Oen larága,	een oranje-appel.
Appelsina,	chinas-appelen.
Oen lamoentsje,	een limoen.
Oen lamoentsje doesji,	een zoete limoen.
Kenépa,	knippen.
Mangó,	mango.
Awakáti,	avakaat.

Jeerba,	Kruiden.
Jeerba sjimarón,	onkruid.
Soempienja,	doornen.
Blommetsje, Floor,	bloemen,
Oen páloe,	een boom.
Oen paloe di froeta,	een vruchtboom.
Kanja,	suikerriet.
Oen jeerba,	een blad.
Raïs,	de wortel.
Tronkón,	de stam.
Káska,	de bast.
Brása, ráma,	een tak.

—o—

Di koemienda etc.	*Van de eetwaren enz.*
Pam,	Brood.
Koemienda,	levensmiddelen.
Bibida,	de drank.
Rom.	rum.
Brandi,	brandewijn.
Bienja,	wijn.
Serbees,	bier.
Awa,	water.
Tee,	thee.
Tsjokolati,	chocolade.
Koffi,	koffij.
Alimento,	het voedsel,
Koemienda,	de spijzen,
Mantéka,	boter.
Rees,	reuzel.
Karne,	vleesch.
Kos di komé,	toespijs.

Górdo;	Vet.
Karne di báka;	ossenvleesch.
Karne di. karneer,	schapenvleesch.
Spekki,	spek.
Soppi,	soep.
Karne herebé,	gekookt vleesch.
Karne hasá,	gebraden vleesch.
Karne sal,	gezouten vleesch.
Karne stobá,	gestoofd vleesch.
Almoërso,	het ontbijt.
Komementoe,	De maaitijd.
Céná,	het avondmaal.
Desert,	het nageregt.
Págara, (paara)	gevogelte.
Worst, sosijsi,	worst, sausijs.
Ham,	ham.
Binager,	azijn.
Azeta,	olie.
Peper,	peper.
Sáloe,	zout.
Krijdnagel,	kruidnagelen.
Specerij,	specerijen.
Keesji,	kaas.
Leetsje,	melk.
Rom di leetsje,	room.
Soeker,	suiker.
Sous,	saus.
Kaneel,	kaneel.
Oen pasteetsji,	eene pastei.

——o——

Di animalnan.	*Van de dieren.*
Oen animal,	Een dier.
Oen bestia,	een beest.
Oen paara,	een vogel,
Oen insekt,	een insekt.
Oen katsjoor,	een hond.
Oen poesji,	eene kat.
Pia,	de pooten.
Oen kabrito,	eene geit.
Oen kabai,	een paard.
Oen jeewa,	eene merrie.
Oen pooter,	een ongetemd paard.
Páta di kabai,	de hoef van het paard.
Kliena di kabai,	de manen van het paard.
Lana,	de wol.
Ráboe,	de staart.
Bestia di kárga,	een lastdier.
Oen moela,	een muilezel.
Oen boeríko,	een ezel.
Oen karneer,	een schaap.
Oen lammetsje,	een lam.
Oen tooro,	een stier.
Oen boeë,	een os.
Oen baka,	eene koe.
Oen biseer,	een kalf.
Kaatsjoe,	de horens.
Oen pórko,	een varken.
Oen tsjoebáto,	eén ram, bok.
Oen dsjaka,	eene rot of rat.
Oen raton,	eene muis.
Oen makáko,	een aap.
Oen binaar,	een hert.

Oen animal venenoso,	Een venijnig dier.
Oen kolébra,	eene slang.
Oen kaskabéla,	eene ratelslang.
Oen tirakootsje,	een sprinkhaan.
Oen krieki,	een kriek.
Oen aranja,	eene spin.
Oen froeminga,	eene mier.
Oen bietsje,	een worm.
Oen àbéga,	eene honingbij.
Komegijn,	de houtworm.
Oen moeskita,	eene vlieg.
Oen sangoera,	eene mug.
Oen barboeletta,	een vlinder.
Oen baka,	eene tor.
Oen palomba,	eene duif.
Hála,	de vleugelen.
Nesji,	het nest.
Weebo,	eijeren.
Oen gai,	een haan.
Oen galienja,	eene kip of hen.
Oen poejito,	een kuiken.
Oen polètsje,	een hoentje.
Oen pato,	eene eend.
Oen snèpi,	eene snip.
Oen soklé,	eene patrijs.
Oen pauwies,	eene paauw.
Oen parabroeha,	een nachtuil.
Oen lora,	een papegaai.
Oen blinkertsji,	een kolebrie.
Oen piskaar,	een visch.
Weebo di piskaar,	de kuit.
Weeso di piskaar,	de graten.
Skáma,	de schubben.

Salmau,	Zalm.
Paling,	aal of paling.
Oen kangreuw,	eene krab.
Oen tibron,	een haai.
Oen drade,	een dolfijn.
Oen boeladoor,	een vliegende visch.
Oen morkooi,	eene landschildpad.
Oen toertoeka,	eene schildpad.

—o—

Di parente etc.	*Van de bloedverwanten enz.*
Tata i Mama,	De Ouders.
Familie, famía,	het huisgezin.
Tata,	de vader.
Mama,	de moeder.
Mari,	de man, echtgenoot.
Moeheer,	de vrouw, echtgenoot.
Oen jioe,	een kind.
Hogotsje,	tweelingen.
Oen jioe homber,	een zoon.
Oen jioe moeheer,	eene dochter.
Oen roeman homber,	een broeder.
Oen roeman moeheer,	eene zuster.
Di mas bjeeuw,	de oudste.
Di mas tsjikitoe,	de jongste.
Tawéla,	de grootvader.
Wéla,	de grootmoeder.
Bisawélo,	de overgrootvader.
Bisawéla,	de overgrootmoeder.
Niëtoe homber,	de kleinzoon.
Niëtoe moeheer,	de kleindochter.

Oom, Tio,	De oom
Tanta, Mootsji, Tia,	de tante, de moei.
Koenjaar,	de zwager, schoonbroeder. de zwagrin, schoonzuster.
Sweeger,	de schoonvader, de schoonmoeder / schoonzoon, schoondochter
Primo,	de neef, oom's of tante's kind.
Prima,	de nicht, oom's of tante's kind.
Sobrino,	neef, broeder's of zuster's kind.
Sobrina,	nicht, broeder's of zuster's kind.
Oen weeskind, wérfano,	een wees.
Padrino,	de peet oom.
Madrina,	de peete moei.
Oen Igaar,	een doopkind.
Decendiĕnte,	de nakomelingen.
Oen voogd,	een voogd.
Oeltimo boloentad, testament,	de uiterste wil.
Oen boedel,	eene nalatenschap.
Erfenis, herencia,	de erfenis.
Oen erfenaam,	een erfgenaam.
Oen bejoedo,	een weduwnaar.
Oen bejoeda,	eene weduwe.
Oen moetsja homber,	een jongen.
Oen moetsja moeheer,	eene dochter.
Doena manoe,	de ondertrouw.
Breigom,	de bruidegom.
Breid,	de bruid.
Monestasjon,	de geboden.
Kasamentoe, matrimonio,	het huwelijk.
Oen amigo, amiga,	een vriend, vriendin.

Oen konosier,	Een kennis.
Kriaarnan,	de dienstboden.
Oen kriaar homber, sirbidoor,	een knecht.
Oen kriaar moeheer,	eene meid.
Kokki,	de keukenmeid. de kok.
Kocedor,	de naaister.
Strikador,	de strijkster.
Labadéra,	de waschvrouw.

—o—

Di moendo en generaal.	*Van de wereld in het algemeen.*
Natoeraléza,	De natuur.
Oeniverso,	het heelal.
Moendoe,	de wereld.
Ciĕloe,	de hemel.
Teera,	de aarde.
Firmament,	het uitspansel.
Loes,	het licht.
Tiniĕbla, skoeridad,	de duisternis.
Sombra,	de schaduw.
Solo;	de zon.
Loena,	de maan.
Loena klaar,	de manneschijn.
Promeer kwart di loena,	het eerste kwartier.
Oeltimo kwart di loena,	het laatste kwartier.
Loena nobo,	nieuwe maan.
Volle maan, loena jeen,	volle maan.
Oen streja,	eene star, ster.
Oen komeet,	eene staartster.
Oen eklips,	eene verduistering.

Lamaar,	De zee.
Awa,	het water.
Awa sal,	zeewater.
Skoema,	het schuin.
Kosta,	de kust.
Awa jeen,	hoog water.
Awa sekoe,	laag water.
Kanto di lamaar,	het strand.
Kanto di rio,	de oever.
Oen rio,	eene rivier.
Oen vijver;	een vijver.
Lódo,	slijk.
Oen fontein,	eene fontein.
Oen wówo, béna,	eene ader.
Tempoe,	het weder.
Kaloor,	de warmte.
Frio,	de koude.
Sekoera,	de droogte.
Freskoera, fresko,	koelte, koel.
Biënto,	de wind.
Oen biënto flauw,	een zacht windje.
Oen biënto favörable,	een gunstige wind.
Oen biënto kontrario,	een tegenwind.
Oen onweer,	een onweder.
Oen storm,	een storm.
Oen orkaan,	een orkaan.
Noord,	het Noorden.
Oost,	het Oosten.
Zuid,	het Zuiden.
West,	het Westen.
Aire, (lária,)	de lucht.
Oen noebia,	eene wolk.
Awa-séro,	de regen.

Oen reenboog,	Een regenboog.
Donder,	de donder.
Boos ta grita,	het dondert.
Oen donderslag,	een donderslag.
Bliksem,	de bliksem.
Oen rajo di weerlich,	een bliksemstraal.
Awa di rooi,	een stortregen.
Dauw,	de dauw.
Oen damp, hoema,	een damp.
Oen tembloor,	eene aardbeving.
Oen isla,	een eiland.
Oen kaap,	eene kaap.
Oen sero,	een berg.
Oen sero tsjikitoe,	een heuvel.
Oen baránka,	eene rots.
Oen klips,	een klip.
Teera abau,	laag land.
Oen boerákoe,	eene opening.
Oen kweeba,	eene grot. een hol.
Oen spelonk,	eene spelonk.

—o—

Di tempoe.	*Van den tijd.*
Tempoe,	De tijd.
Koeminsamentoe,	het begin.
Fin, ó kabamentoe,	het einde.
Meimei,	het midden.
Oen momentoe,	een oogenblik.
Oen ora,	een uur.
Oen mei ora,	een half uur.
Oen kwart di ora,	een kwartier.
Doos ora,	twee uur.

Siëte ora,	Zeven uur.
Sienk'oor i mei, ó mitaar di seis,	half zes.
Oen kwarto pa diës,	kwartier voor tienen.
Sienko minuut promeer koe sienk'oor,	vijf minuten voor vijven.
Diës minuut pasaar di otsj'oor, (otsjo ora,)	tien minuten over achten.
Oen dia,	een dag.
Oen mitaar dia,	een halve dag.
Anotsji,	de nacht, de avond.
Mardoegá,	vóór de dageraad.
Manita, maïnta,	de morgen.
Maïnta tempran,	de vroege morgen.
Merdía,	de middag.
Tramerdía,	namiddag.
Atárdi, anotsji,	des avonds.
Mei anotsji,	middernacht.
Salimentoe di solo,	zonne opgang.
Drentamentoe di solo,	zonne ondergang.
Awé,	van daag, of heden.
Manjaan, manjana,	morgen.
Otro manjaan,	overmorgen.
Ajéra,	gisteren.
Antajéra,	eergisteren.
Otsjo dia,	acht dagen.
Oen semaan, semana,	eene week.
Semaan pasaar,	de verledene week.
Semaan koe ta bini,	de aanstaande week.
Na tres semaan,	over drie weken.
Oen loena,	eene maand.
Oen mitaar anja,	een half jaar.
Oen síglo,	eene eeuw. —

Dianan di fiësta.	*Feestdagen.*
Anja nobo,	Nieuwjaar.
Dia di Tres Rei,	Driekoningendag.
Kandelaria,	Vrouwendag, Lichtmis.
Karnestoléńda,	Vasten avond.
Kwaresma,	De Vaste.
Dia di cenisji,	Aschdag.
Anoenciacion, Incarnacion,	Maria Boodschap.
Dia di kwater-tempor,	Quatertemperdagen.
Domingo di Ráma,	Palm Zondag.
Semana Santa,	De Goede week.
Weebes Santoe,	Witte Donderdag.
Biërnes Santoe,	Goede Vrijdag.
Sabra Santoe,	Paasch Zaturdag.
Paskoe di Resoereksjon,	Paschen.
Dianan di rogasjon,	De kruisdagen.
Hemelvaart, Ascension,	Hemelvaartsdag.
Pinkster, Paskoe di Spiritoe Santoe,	Pinksteren.
Dia di Corpus,	H. Sacramentsdag.
San Gwan,	Sint Jan.
Asoencion di la Biergen,	Maria Hemelvaart.
Todos los Santos,	Allerheiligen.
Todos los difoentos,	Allerzielen.
Bispera di Paskoe,	Kersavond.
Paskoe di Nacementoe,	Kersdag.
Dia di Inocente,	Onnoozele kinderen.
Dia di Rei soe anja,	Konings verjaardag.
Dia di ajoena,	Vastedag.
Biddag ó dia di orasjon,	Bede-dag.

—o—

Midier, Péso etc.	*Maten, Gewigten enz.*
Oen lieber,	Een pond.
Oen mei lieber,	een half pond.
Oen kwarto,	een vierendeel, kwart.
Oen ons,	eene ons.
Oen peso di ciënto lieber	een centenaar.
Oen bára, (yard, Eng.)	eene el.
Oen vaam, brassa,	een vadem.
Oen pia,	een voet.
Oen duim,	een duim.
Oen paso,	eene schrede.
Oen bokó,	een okshoofd.
Oen baril,	een vat.
Oen pipa,	eene pijp.
Oen kanna,	een mengel, eene kan.
Oen bariel tsjikitoe,	een vaatje.
Oen doebloen,	een doebloen.
Oen mitaar doebloen,	een halve doebloen.
Oen patien rondoor,	twee gulden en een half.
Oen gilden,	een gulden.
Oen giotien, 〃 driekantje, 〃 goerdijn,	een halve gulden. driekantje.
Oen reaal,	een schelling. (Curaçao)
Oen plaka,	een stuiver. 〃
Oen cens,	een cent.
Oen cens tsjikitoe,	een halve cent.

Di Skool.	*Van de school.*
Meester,	De meester.
Oen diciepel,	de leerling.

Oen moetsja di skool,	Een schoolier.
Oen pensionèr,	een kostkind.
Oen rekompensa,	eene belooning.
Alabanza,	loftuiging.
Kastigo,	straf.
Oen meza,	eene tafel.
Oen banki,	eene bank.
Lessenaar,	de lessenaar.
Boeki,	het boek.
Les,	de les.
Oen blaadsji,	een blad, eene bladzijde.
Oen doblá,	eene vouw.
Oen letter,	eene letter.
Oen lei,	eene lei.
Oen grif,	eene grift.
Oen spons,	eene spons.
Oen skrif,	een schrijfboek.
Oen potlood,	een potlood.
Oen linjaal,	een liniaal.
Oen pen,	eene pen.
Oen sambètsje,	een pennemes.
Oen bosji di pen,	een bos pennen.
Inkt,	inkt.
Oen inktpot,	een inktkoker.
Zantoe,	zand.
Láker,	Lak.
Ouwtsji,	ouwels.
Oen boeki di leza,	een leesboek.
Oen fout,	eene fout.
Reken, cijfer,	rekenen.
Oen splikasjon,	eene verklaring.
Oen trabau,	eene taak.

Di wéga.	*Van de spelen.*
Oen dam,	Een damspel.
Oen dambord,	een dambord.
Oen piëdra,	eene schijf.
Wéga di karta,	het kaartspel.
Troef,	de troef.
Gana manoe,	den slag winnen.
Piërde,	het verlies.
Ganási,	de winst.
Promeer den wéga,	de vóórhand.
Loteria,	de loterij.
Oen lot,	een lot.
Oen noemer di loteria,	een loterijbriefje.
Prémi di mas haltoe,	het hoogste lot.
Oen nada,	een niet.
Oen dau, dobbelsteen,	een dobbelsteen.
Oen tiramentoe,	een worp.
Oen kaas di wéga,	een dobbelhuis.
Oen hoengadoor,	een dobbelaar, speler.
Oen wéga di dobbel,	een dobbelspel.
Hoenga karta,	kaartspelen.
Sali afoor,	uitkomen.
Wéga di schaak,	het schaken, het schaakspel.
Oen schaakbord.	een schaakbord.
Biljart,	het biljartspel.
Oen korementoe di kabai,	eene harddraverij.
Karéda,	de loopbaan.
Poestá,	wedden.
Oen poestamentoe,	eene weddenschap.

Oen plezier,	Een vermaak.
Páloe,	de stok.
Oen bálla,	een bal.
Oen balla di hoenga,	een speelbal.
Oen trom,	een tol.
Oen swiep,	eene zweep.
Oen vlieg,	een vlieger.
Kaboeja,	het touw.
Oen rátel,	een ratel.
Malber,	knikkers.
Hoenga pand,	het pandspel.
Tamboer,	de trommel.
Korré,	loopen.
Trompeká.	struikelen.
Salta,	springen.
Landa,	zwemmen.
Samboeja,	duiken.

—o—

Di stad.	*Van de stad.*
Oen stad,	Eene stad.
Oen poorta,	eene poort.
Oen fórti;	een bolwerk.
Oen kája,	eene straat.
Oen kája di kroes,	eene kruisstraat.
Oen hangetsji,	eene steeg.
Oen gracht,	eene gracht.
Oen plein,	een plein.
Oen katedraal,	eene hoofdkerk.
Oen miesa,	eene Roomsche kerk.
Oen kerki,	eene Protestantsche kerk.
Oen snooga,	eene Sinagoog.
Oen toren,	een toren.

Oen kapel,	Eene kapel.
Oen kombentoe,	een klooster.
Hospitaal,	het gasthuis.
Kaas di wérfano,	het weeshuis.
Doeäna,	een tolhuis.
Poskantoor,	de brievenpost.
Hal,	de vleeschhal.
Marsjé,	de markt.
Haaf,	de haven.
Klip,	de scheepstimmerwerf.
Oen moelina,	een molen.
Prison,	de gevangenis.
Kaas di lóko,	het dolhuis.
Oen hotèl,	een logement.
Oen skiena,	een hoek (huis.)
Oen sjap,	eene herberg. / eene kroeg.
Oen hende di teera,	een inlander.
Oen birger,	een burger.
Oen hende di stad,	een stedeling.
Oen bisienja,	een buurman. (vrouw.)

———o———

Di koenoekoe.	*Van het land.*
Koenoekoe,	Het land, het buiten.
Bieda di koenoekoe,	het landléven.
Oen dorp, puëblo,	een dorp.
Oen sabána,	een gehucht.
Oen koenoekoe,	eene buitenplaats, tuin.
Oen hende di koenoekoe,	een boer, landman.
Oen plantadoor,	een zaaijer.
Plantá,	zaaijen, planten.

Oen mangazina ,	Eene schuur.
Jeerba sekoe , pága ,	hooi.
Oenmontondipaloemaïsji,	een maïsstokken berg.
Teera ,	de grond.
Oen garoosji ,	eene kar.
Oen ploeg ,	een ploeg.
Oen skop ,	eene schop.
Oen hark ,	eene hark.
Oen pieki ,	een piek.
Oen tsjappi ,	een sjap.
Oen sifte ,	eene zeef.
Tempoe di planta ,	de zaaitijd.
Tempoe di kibra maïsji,	de oogsttijd (van maïs.)
Oen serkaar,	een akker.
Triego ,	tarw.
Maïsji tsjikitoe ,	kleine maïs.
Oen tapoesji ,	eene maïs-aar.
Harinja (di) Hoelanda,	tarwe meel.
Jeerba ,	het gras.
Wei ,	de weide. het weiland.
Mondi ,	wildernis, bosch.
Oen hátsja ,	eene bijl.
Salienja ,	zoutpannen,
Oen hoffi ,	een hofje.
Poenta ,	het toppunt.
Teera vlak ,	eene vlakte.
Oen Tanki ,	een vijver.
Kamina ,	de weg.
Oen Dam ,	een dam, (soort van dijk.)
Bahár,	laagte.

—o—

Di bistier.	*Van de kleederen.*
Oen bistier,	Een kleedingstuk.
Oen sjemies,	een vrouwenkleed.
Oen rok,	een mansrok.
Oen kapóti,	een kapot.
Oen mantel,	een mantel.
Oen sjilet,	een vest.
Oen karson,	eene broek.
Oen japon,	een kamerjapon.
Oen sombré,	een hoed.
Oen preik,	eene pruik.
Oen dasji,	een das.
Linnen, hiloe,	linnen.
Oen kamiesa,	een hemd.
Oen plooi, doblá,	eene plooi.
Boeton,	knoopen.
Handschoen,	handschoenen.
Kraag,	de kraag.
Sakkoe,	zakken.
Mánga,	de mouwen.
Voering,	de voering.
Méja,	kousen.
Sapátoe,	schoenen.
Oen gesp.	eene gesp.
Oen petsje,	eene pet.
Oen bonétsje,	eene slaapmuts.
Lers,	laarzen.
Oen linso,	een zakdoek.
Blek (Black: Eng.),	schoensmeer.
Oen spáda,	een degen,
Oen garóti,	een stok, rotting.
Oen doosji 's neif,	eene snuifdoos.

Oen horlósji,	Een horologie.
Oen bersji,	eene beurs.
Sienta,	lint.
Fenéta,	spelden.
Angoea,	naalden.
Oen peinja,	eene kam.

—o—

Stoffen.

Zantoe,	Zand.
Greis,	gruis.
Stof,	stof.
Klei,	klei, klei aarde.
Kalki,	kalk.
Oro,	goud.
Plata,	zilver.
Koper,	koper.
Héro,	ijzer.
Tsjoembo,	lood, (schietlood.)
Tin, stanja,	tin.
Blikki,	blik.
Zwavel.	zwavel.
Piëdra,	steenen.
Baránka,	rots, rotssteen.
Loodwit,	loodwit.
Krijt,	krijt.
Oen mina,	eene mijn.

—o—

Di geera.	*Van den oorlog.*
Enemigo,	De vijand.
Oen soldaat,	een soldaat.

Defensa,	De verdediging.
Polvo,	buskruid.
Arma,	wapenen.
Oen kanjon,	een kanon.
Oen tíro,	een schot.
Oen skopet,	een geweer.
Gai,	de haan.
Kanjon,	de loop.
Oen pistool.	een pistool.
Oen lansa,	eene lans.
Oen spada,	een zwaard, degen.
Oen sabel, houwer,	een sabel.
Oen poenjaal,	een dolk.
Oen fletsja,	een pijl.
Oen tamboer,	een trommel.
Oen bandéra,	eén vaandel, vlag.
Balinja,	de schede (mes.)
Bringamentoe,	de strijd, het gevecht.
Tira,	schieten.
Hoewí,	vlugten.
Alianza,	het verbond.
Paz,	de vrede.
Oen traidor,	een verrader.
Oen herída,	eene wond.
Oen prisonjéro,	een gevangene.

Ofici etc.	*Ambachten enz.*
Oen trahadoor,	Een werkman.
Oen karpinteer,	een timmerman.
Oen meslaar,	een metselaar.
Oen skilder,	een verwer. een schilder.

Oen matadoor,	Een slager.
Oen wardadoor,	{een herder. {een oppasser,
Oen sneijer,	een kleermaker.
Oen sapateer,	een schoenmaker.
Oen smid,	een smid.
Oen kijper,	een kuiper.
Oen piskadoor,	een visscher.
Oen dokter,	een geneesheer.
Oen koertidoor,	een leerlooijer.
Oen komerciante,	een koopman.
Oen bode,	een bode.
Oen sjouwer,	een lastdrager.

—o—

Di bida etc.	*Van het leven enz.*
Género hoemano,	Het menschelijk geslacht.
Hende,	de menschen.
Homber,	de man.
Moeheer,	de vrouw.
Jioenan,	de kinderen.
Tem di moetsja,	de kindschheid.
Begéza,	de ouderdom.
Oen hende bjeuw,	een grijsaard.
Bida,	het leven.
Nacementoe,	de geboorte.
Saloer,	de gezondheid.
Maloe, enfermidad,	de ziekte.
Morto,	de dood.
Koeramentoe, saloer,	de genezing.
Verkoud,	de verkoudheid.
Tocementoe,	de hoest.
Sarámpi,	de mazelen.

Kaëntoera koraal,	Het roodvonk.
Stijpi,	de stuipen.
Broehéra,	de pokken.
Broehéra loko,	de waterpokken.
Bakoená,	Inenten.
Kaëntoera,	de koorts.
Kalafrioe,	de koude koorts.
Kaëntoera heel,	de gele koorts.
Maloe di peetsjoe,	de tering. eene borstkwaal.
Dewáter,	de waterzucht.
Deheel,	de geelzucht.
Jicht,	de jicht.
Kramp,	de kramp.
Skorbut,	de scheurbuik.
Biramentoe,	eene duizeligheid.
Yl,	ijlen.
Laster,	de melaatschheid.
Peste,	de pest.
Pegá,	besmetten. aansteken.
Doloor,	pijn, smart.
Soefrimentoe,	het lijden.
Kaï for di é mees,	bezwijmen.
Kaï flaauw,	flaauw vallen.
Oen hintsjamentoe,	eene zwelling, gezwel.
Oen pijsji,	eene zweer.
Hik,	de hik.
Kanker,	de kanker.
Doloor di djente,	tandpijn,
Fastiá,	walgen.
Vomeer,	braken.
Vomito pretoe,	zwarte braak.

Doloor di kabes,	Hoofdpijn.
Oen boggel,	een bogchel.
Vijt,	de vijt.
Oen páppa,	eene pap.
Oen vometief, vomentoor,	een braakmiddel.

—o—

Koloor.	*Kleuren.*
Blankoe,	Wit.
Prétoe,	zwart.
Koraal,	rood.
Blaauw, azoel,	blaauw.
Geel, (heel),	geel.
Bérde,	groen.
Bruin,	bruin.
Grijs,	grijs.
Cjinisji,	aschgraauw.
Morá,	paars.
Bleek,	bleek.
Perdé koloor,	verschieten.

—o—

Di herment.	*Gereedschappen.*
Oen martin,	Een hamer.
Oen beitel,	een beitel.
Oen nijptang,	eene nijptang.
Oen boor,	eene boor.
Oen skaaf,	eene schaaf.
Oen zaag,	eene zaag.
Oen kláboe,	een spijker.
Oen skroef,	eene schroef.
Oen hátsja,	eene bijl.

Oen rad,	Een rad.
Oen vijle,	eene vijl.
Oen ploeg,	een ploeg.
Oen piëdra (di) moelá,	een steen om te malen.
Bentá,	Wannen.
Oen kramtsje,	eene kram.
Oen haak,	een haak.
Oen watepas,	een waterpas.
Oen tsjoembo,	een schietlood.
Matsjika,	mengen (kalk of klei.)
Oen baréta,	een breekijzer.
Oen moker,	een moker.
Oen pieki, piek,	een piek.
Oen korketrek,	een kurketrekker.

—o—

Diferente animalnan.	*Verscheidene dieren.*
Oen walvis, biskop,	Een walvisch.
Oen zaag,	een zwaardvisch.
Bakelau,	kabeljaauw.
Makreel,	makreel.
Oen Pikoer,	een snoek.
Oen Karpentan,	een karper.
Tápatápa,	bot.
Bérs.	baars.
Pekeleer,	haring.
Stokvis,	stokvisch.
Oen ragadisji,	eene hagedis.
Kreeft,	kreeften.
Oester,	oesters.
Hom, wébo,	de hom, de kuit.
Aceta (di) piskaär,	traan.

Oen warawára,	Een havik, wouw.
Oen valki,	een valk.
Oen raton di anotsji,	eene vledermuis.
Oen meeuwtsje,	eene zeemeeuw.
Oen gans,	eene gans.
Oen zwouwtsje,	eene zwaluw.
Ploema,	de veeren.
Rábo,	de staart.
Páta, pia,	de klaauwen, pooten.
Oen kapaar,	een hamel.
Oen konijntsje,	een konijn.
Bóka, bek,	de bek.
Kolmija,	de slagtanden.
Oen marribomba,	eene wesp.
Oen kas di aranja,	een spinneweb.
Oen aranja,	eene spin, oranje-spin.
Oen pjeuw,	eene luis.
Oen poerga,	eene vlooi.
Oen tsjientsja,	eene weegluis.
Oen mot,	eene mot.
Oen skorpioen,	een schorpioen.
Oen dizenbein,	een duizendbeen.
Oen bietsje,	een rups, worm.
Oen froenlinga,	eene mier.

—o—

Heinig,	Honig.
Céra, was,	was.
Jerba,	gras.
Aroos,	rijst.
Berdoera,	groenten.
Salada (di) rioe,	waterkers.
Ert,	erwten.

Knoflo ,	Knoflook.
Sjalot ,	sjalotten ,
Rooibiet ,	bieten.
Raap ,	rapen.
Ramenás ,	rammenas.
Harienja ,	meel.
Poespas ,	gort.
Semija ,	het zaad.
Oen plamiet ,	een palmboom.
Oen paloe larága ,	een oranjeboom.
Oen paloe olijfi ,	een olijfboom.
Oen paloe vijgi ,	een vijgeboom.
Oen paloe mispel ,	een mispelboom.
Oen paloe granaat.	een granaatboom.
Dreif ,	duiven.
Oen paloe dátoe ,	een dadelboom.
Oen paloe kóko ,	een kokosboom.
Floor, florá ,	de bloesem ; bloeijen.
Oen neetsje ,	eene noot.
Katoena ,	katoen.
Oen paloe katoena ,	een katoenboom.
Wajaká ,	pokhout.
Mahok ,	mahonijhout.
Tem di awa ,	de regentijd.
Oen hoema ,	een stofregen.
Maal tempoe ,	het onweder.
Oen hoos ,	eene hoos.

—o—

Biesta ,	Het gezigt.
Oen lágrima ,	een traan.
Awa na wowo ,	tranen in de oogen.
Blankoe di wówo ,	het oogwit.

Holoor; holé,	De reuk; ruiken.
Smaak, goesto,	de smaak.
Oen kies,	eene kies.
Spraak, hábla,	de spraak.
Saliva,	het speeksel.
Kampána,	de huig.
Klier,	de klieren.
Hoemoór,	de vochten.
Oïr, tendementoe,	het gehoor.
Oen klisteer, lavativa,	een lavement.
Oen pregasi,	eene purgatie.
Remédi,	geneesmiddelen.
Sangrá,	aderlaten.
Oen bánjo,	een bad.
Sodá,	zweeten.
Halá, frega,	wrijven.
Hoenta,	insmeeren.
Skoepi,	spuwen,

—o—

Sintier,	De rede. het verstand.
Fortoena,	het geluk. de fortuin.
Disgracia,	het ongeluk.
Legria, kontentoe,	de vreugd.
Tristésa, afliksjon,	de droefheid.
Pasjon,	driften.
Foorza,	de kracht. de sterkte.
Koerási, animo,	de moed.
Balente,	dapper.
Trastoe,	streeken, arglistigheid.

Bondad,	Goedheid.
Maldad,	slechtheid.
Bagéza,	laagheid.
Amor propio,	eigenliefde.
Kwidado,	zorg.
Amor, stimasjon,	liefde.
Amistad,	vriendschap.
Afeksjon,	genegenheid.
Indiferencia,	onverschilligheid
Sin kwenta, diskwidar,	zorgeloos.
Gloria,	roem.
Bergwénsa,	schande.
Grandesa,	grootheid.
Foeria,	woede.
Sabidoeria,	wijsheid.
Lokoera,	dwaasheid.
Kabesoera,	koppig.
Dwéle,	spijt.
Malicia,	kwaadwilligheid. slechtheid.
Inocencia,	onschuld.
Gradicimentoe,	dankbaarheid.
Konfianza,	vertrouwen.
Diskonfiar,	wantrouwend.
Speransa,	hoop.
Desperasjon,	wanhoop.
Kérementoe,	geloof.
Karitativo,	menschlievend, weldadig.
Krueldad,	wreedheid.
Santidad,	heiligheid.
Konstante, fierme,	standvastig.
Nieskier,	nieuwsgierig.
Miëdoe,	vrees.

Spantoe,	Schrik.
Obediencia,	gehoorzaamheid.
Obedecido,	gehoorzaam.
Desobedecido,	ongehoorzaam.
Fiel,	getrouw.
Infiel,	ongetrouw.
Digno,	waardig.
Indigno,	onwaardig.
Distraksjon	verstrooijing.
Ambicioso,	eerzuchtig.
Jaloers,	jaloersch.
Kodici,	afgunst, nijd.
Prudencia,	voorzigtigheid.
Manso,	zachtmoedig, mak,
Mansedoembre,	zachtmoedigheid.
Rábia,	de toorn, gramschap.
Flogedad.	traagheid, luiheid.
Vinganza,	wraak.
Sin koerasi, sin animo,	moedeloos.
Sin miedo, balente,	onversaagd, dapper,
Soberbia,	trotschheid.
orgoeljo,	hoovaardigheid.
Banidad,	ijdelheid.
Traicion,	verraad.
Netsje,	zindelijk.
Soesji,	morsig.
Supersticion,	bijgeloof.
Atencion,	oplettendheid.
Misericordia,	barmhartigheid.
Oen traidor,	een verrader.
Ansia,	angst.
Erroor,	dwaling.

Oen aksjon,	Eene daad.
Oen diskwido,	een verzuim.
Oen loebidamentoe,	eene vergetelheid.
Oen falta, erroor,	eene feil, misslag.
Oen mentíra,	een logen.
Oen ladronia,	een diefstal.
Oen matamentoe,	een moord.
Oen kastigo,	eene bestraffing, straf.
Oen ofensa, Oen insulto,	eene beleediging.
Oen rekompensa,	eene belooning.
Reconciliasjon,	verzoening.
Krianza,	de opvoeding,
Oen faboor,	eene weldaad, gunst.
Oen nobo,	een berigt, tijding.
Oen trabau,	een arbeid, werk.
Oen fiamentoe,	eene leening.
Oen trokamentoe,	eene ruiling.
Oen pagamentoe,	eene betaling.
Oen sirbiesji.	een dienst.

—o—

Indigo,	Indigo.
Paloe (di) verf,	verfhout.
Zwars,	zwartsel.
Habon,	zeep.
Gom,	gom.
Goema,	stijfsel.
Vitrioel,	vitriool.
Vroes,	roest.
Pik,	pik.
Lijm,	lijm.
Drop, drup,	drop.
Skim,	schimmel.

Di kabai.	*Van het paard.*
Oen sieja ,	Een zadel.
Oen fréna ,	een toom, bit.
Oen riempi ,	een riem.
Oen sientsja ,	een buikriem.
Oen goelifeer ,	een staartriem.
Safrena ,	het hoofdstel.
Stribo ,	de stijgbeugels.
Sjabrák ,	de schabrak.
Wardapolvo ,	het dekkleed.
Stap , passo ,	de stap.
Oen kamnadoor ,	een telganger.
Kamna pas ,	pas loopen.
Trotá ,	draven.
Galópi ,	de galop.
Bakeer ,	de voorrijder.
Roskam ,	de roskam.
Oen skijer ,	een schuijer.
Oen kabai (di) sjès ,	een koetspaard.
Oen wagen ,	een wagen.
Oen sjes ,	eene koets, sjees.
Oen rad ,	een wiel , rad.
Oen pooter ,	een ongetemd paard.
Mánsá ó kibra kabai ,	paarden temmen.

—o—

Verschillende bijvoegelijke naamwoorden.

Ligeer, (lihé) ,	Gemakkelijk , spoedig , ligt.
Pisaar ,	zwaar.
Amargo ,	bitter.

Zier,	Zuur.
Bjeuw,	oud.
Nobo,	nieuw.
Drifte,	driftig.
Seko,	droog.
Vogt, moehaar,	vochtig, nat.
Doero	streng, hard.
Probetsjoso,	voordeelig.
Miskienja,	gierig.
Molli,	zacht, slap, week.
Boefon,	kortswillig, grappig, spottend, boertig.
Gaago,	stotterend.
Bonáso,	goedaardig.
Bóbo,	dom, onwetend.
Bon,	goed.
Broeto,	norsch, lomp, onbeschoft.
Kalmo, bedaard,	bedaard.
Keto, sosegar,	stil, gerust.
Sabier,	bekwaam, geleerd. wijs, slim.
Sigoer,	zeker.
Kaloor, kajente,	warm, heet,
Karo,	duur.
Baráto,	goedkoop.
Beleefd,	beleefd.
Helder,	helder.
Rabiar,	toornig, boos, vergramd.
Noehaar,	gestoord.
Mankarón,	gebrekkig, mismaakt.
Kontentoe,	vergenoegd, blijde.
Koelpabel,	schuldig.

Inocente,	Onschuldig.
Korkobá,	krom.
Kortíkoe,	kort.
Miëdoso,	schroomachtig.
Hol, fofo,	hol.
Kruel,	wreed.
Doesji,	lekker, zoet.
Delegá, delegaar,	dun.
Dieki,	dik.
Disgoestar,	afkeerig.
Trabagoso,	moeijelijk.
Mánso,	gedwee.
Dibbel,	dubbel.
Doloroso,	smartelijk.
Doedoso,	twijfelachtig.
Igwaal, pareuw,	gelijk.
Hoesto,	billijk, regtvaardig.
Eterno,	eeuwig.
Pertar,	naauw.
Molesto,	lastig.
Verdriet,	verdrietig.
Laf, kobarde,	laf, lafhartig.
Favorabel,	gunstig.
Falso,	valsch, boos.
Vaste, firme,	vast.
Soberbe, orgoeljoso,	trotsch, hoovaardig.
Zwak, débil,	zwak.
Sterki, doero,	sterk, hard.
Loko,	dwaas, gek, zot.
Stom, moeda,	stom.
Lam,	lam.
Soerdo,	doof.
Frïoe,	koud.

Goeloos,	Gulzig.
Grandi,	groot.
Grof, broeto,	grof, lomp.
Koestoemár,	gewoon.
Vrepost,	vrijpostig.
Halto,	hoog.
Bau, abau,	laag.
Fortoenar,	gelukkig.
Hoemilde,	nederig.
Indecente,	zedeloos.
Inmortal,	onsterfelijk.
Imposibel,	onmogelijk.
Imprudente,	onvoorzigtig.
Infaam,	eerloos.
Desgraciado,	ongelukkig.
Malagradecido,	ondankbaar.
Móza, moetsja,	jong.
Bonito,	mooi.
Hantsjo,	breed, wijd.
Largo,	lang.
Fláko,	mager.
Maloe, enfermo,	ziek.
Maloe,	kwaad, slecht.
Mejor,	beter.
Riko,	rijk.
Miserabel,	ellendig.
Pober,	arm.
Broehar,	gemengd, in de war.
Heetsjo,	rijp.
Skeins,	schuins.
Skeef,	scheef.
Bejáko, skuw,	schuw, vreesachtig.
Soekoer,	donker.

Flogo ,	Lui , tráag.
Partikoelaar ,	bijzonder.
Tsjikíto ,	klein.
Pejor ,	erger.
Koe poenta ,	spits , puntig.
Skerpi ,	scherp.
Posibel ,	mogelijk.
Hoendo ,	diep.
Poderoso ,	magtig.
Poero , liempi ,	zuiver,
Kaal ,	kaal.
Heers ,	schor, heesch ,
Fresko ,	versch.
Gradecido ,	dankbaar.
Religioso ,	godsdienstig.
Stijf ,	stijf.
Rondoor ,	rond.
Santo ,	heilig.
Sekreto ,	geheim.
Sensibel ,	gevoelig.
Boeratsjo ,	dronken.
Temerario ,	vermetel.
Mals , fresko ,	malsch.
Lauw ,	laauw.
Hinteer ,	geheel , gansch.
Triestoe ,	droevig.
Troebel ,	troebel.
Glad ,	effen , glad.
Basji ,	ledig
Bertuoso ,	deugdzaam.
Maloeko ,	ondeugend.
Berdadero , berdad ,	waar.
Abrir ,	open.
Seraar ,	gesloten. —

Bijwoorden, Voegwoorden enz.

Vroeg,	Tempran.
Laat,	laat.
Erger,	pejoor.
Wel,	biën, wel.
Meer,	mas.
Daarna,	despues.
Wanneer,	ki tem.
Alles,	toer.
Niets,	nada.
Weinig,	poko.
Zeer,	masjar.
Veel, te...	moetsjoe.
Waar,	oenda.
Minder,	menos.
Beter,	mejoor.
Hard,	doero.
Daar,	aja, aji.
Digt bij,	cirka.
Ver,	leuw.
Niet, geen,	no.
Niet meer,	no mas.
Ter zijde,	oen banda.
Zooveel,	tantoe.
Ook,	també.
Hier,	aki.
Hoeveel,	kwantoe,
Weldra,	prés.
Dadelijk,	oenbé.
Binnen, in,	aden, den,
Buiten,	afor, for.
Dan, toen,	anto.

Boven, op,	Ariba.
Eindelijk,	enfin.
Langen tijd,	largo tempo.
Altijd,	semper.
In stilte,	kéto.
Alom,	na toer banda.
Liever,	mejoor.
Van nabij,	di acirka.
Vooraf, eerst,	promé.
Bijna,	falta poko.
Sedert,	for (ó) des di...
Dikwijls,	moetsjoe bé.
Zeer dikwijls,	masjar bé.
Behalve dat...	sobre koe.
Zoo aanstonds,	aworó.
Hier langs,	aki banda.
Daar ginds,	aja banda.
Reeds, al,	kaba, ya.
Genoeg,	basta.
Hoe,	kom.
Vóór, tegenover,	dilanti.
Beneden, onder,	abau, bau.
Eens,	oen dia.
Bij tijds,	na (ó) koe tempoe.
Nu,	awoor.
Alleen, slechts,	solamente.
Elders,	otro kamina.
Nergens,	ningoen kamina.
Ergens,	oen kamina,
Welligt,	podeser.
Anders,	sino.
Verkeerd,	robes.
Geheel en al,	henteramente.

Plotseling,	Di ripiënte.
In 't geheel niet,	absolut no.
Dwars,	dwars.
Regt,	dretsje.
Zeker,	sigoer.
Ten halve,	na mitaar.
Op nieuw,	di nobo.
Voortaan,	di aki pa dilanti.
Zelden,	poko bé.
Onlangs,	otro dia.
Aanhoudend,	sin stop.
Nog,	aïnda.
Voorwaarts,	adilanti.
Achterwaarts,	pa tras.
Gaarne,	koe goestoe.
Met Gods hulp.	koe Dios soe podeer.

—o—

Maar,	Ma.
Indien,	si.
Of,	o.
Dewijl, omdat,	pasobra.
Daar,	komo, ya koe.
Toen,	ora koe.
Zoolang als,	tantem koe.
Zoodra,	asina pres koe.
Terwijl,	Miëntra.
Toch, echter.	toch.
Alhoewel,	apesar koe.
Ofschoon,	mas koe.
Opdat,	afin koe, pa koe.

—o—

Hoe... ook,	Ki... koe.
Mits... maar,	basta koe.
Hetzij.	sea koe.

In, aan, naar,	Na.
Rond,	rondoor.
Zonder,	sin.
Met,	koe.
Voor, jegen, door,	pa.
Tegen,	Kontra.
Tusschen,	denter.
Van wege,	di parti.
Aangaande,	tokante.
Naast,	banda di.

Foei!	Tsja! tsjé!
Ah!	ah!
Ach! och!	ai!
Bah! foei!	bah!
Stil!	tsju!
Hei! sta!	hei!
Kom aan! welaan!	bam!
Top!	top!
Op! op!	ariba!
Wee u!	ai di bo!

Werkwoorden.

A.

Aanbevelen,	Recomendá
Aanbidden,	adora.
Aanbieden,	ofrecé, presenta.
Aanbinden,	mara (na)
Aanbranden,	kiema.
Aanbreken (de dag),	abri (dia).
Aanbrengen,	tressé.
Aandringen,	persisti.
Aanduiden,	moenstra.
Aangrijpen,	kohé.
Aanhechten,	pega,
Aanhitsen,	instiga.
Aanhouden,	mantené, wanta.
Aanklagen,	kega, klaag.
Aankleven,	pega.
Aankloppen,	bati (na).
Aankomen,	jegá.
Aankondigen,	noencia, doena nobo.
Aanlanden,	jega (na teera).
Aanmoedigen,	koerasjá.
Aannemen,	toema, acepta.
Aanraden,	consega.
Aanraken,	toka.
Aanroepen,	invoka.
Aansporen,	exita.
Aansteken,	cendé, pega.
Aanteekenen,	anota, toema nota.
Aantoonen,	moenstra.
Aantrekken,	biesti.

A.

Aanvangen ;	Koemienza.
Aanvatten ,	kohé.
Aanvragen ,	piedi.
Aanvullen ,	jena.
Aanwenden ,	oesa.
Aanzetten ,	ekcita, manda.
Aanzoeken ,	solicita.
Achten (hoog)	estima, aprecia.
Achteruitslaan, (dieren)	tiera kootsji.
Achtgeven ,	boeta atencion, (haci).
Afdalen ,	baha.
Afdroogen ,	seka.
Afdwalen ,	heera kamina.
Afkeuren ,	desaprobá.
Afluisteren ,	skoetsja.
Afmatten ,	fatigá.
Afrukken ,	ranka afor.
Afscheiden ,	separa (for).
Afschillen ,	kaská.
Afschrijven ,	copiá.
Afwennen ,	discoestoema.
Afwentelen ,	lora.
Afwisschen ,	paga.
Afwisselen ,	troka, moedá.
Afzonderen ,	poné oen banda.
Antwoorden ,	respondé.

B.

Baden ;	Banja.
Bedanken ,	gradici.
Bedaren ,	kalmá, bedaar

B.

Bedekken,	Tapa, koebri.
Bedelen,	piedi limoosna.
Bederven,	danja, corompi.
Bedienen,	sierbi.
Bedingen,	hoesta.
Bedreigen,	dreig, menazá.
Bedriegen,	ganja.
Bedroeven,	afligi.
Begeeren,	desea.
Begeleiden,	kompanjá.
Begieten,	moeha.
Beginnen,	koemienza.
Begraven,	deera.
Begrijpen,	komprendé.
Begunstigen,	favorecé.
Behagen, bevallen,	goesta, complacé.
Behandelen,	trata.
Behartigen,	haci kausa.
Behouden,	conserbá.
Bekennen, belijden,	confesa, declara.
Beklagen (iemand),	tené compasion koe..
Beklagen (zich),	kega.
Beknorren,	skwaal.
Bekostigen,	haci gasto.
Bekrachtigen,	confirma.
Beleedigen,	ofendé.
Beletten,	stroba, impedi.
Beloeren,	loer.
Beloonen,	paga, recompensá.
Beloven,	priminti.
Beminnen,	stiema.

B.

Bemoeijen (zich)	Misji den...
bemorsen ,	soesjá.
benadeelen ,	danja, haci danjo na..
benoemen ,	nombra.
beoordeelen ,	hoezga.
bepalen ,	bepaal.
beproeven ,	proeba.
bereiden ,	prepara.
bereiken ,	jega (na)
berigten ,	doena nobo.
berispen ,	doena correksion.
berooven ,	priva, kieta.
beschadigen ,	haci danjo ó malo.
beschamen ,	brongwenzá.
beschaven ,	civiliza.
beschermen ,	protegé, defendé.
beschikken ,	disponé.
beschimpen ,	ofendé.
beschouwen ,	considera,
beschuldigen ,	koesá, (akoesa).
beslissen ,	decidí.
besluiten ,	resolvé.
besmetten ,	mantsjá.
besparen ,	spaar.
bespoedigen ,	poerá.
bespotten ,	boefona, haci boefon.
besprengen, besproeijen,	sprenkel, moeha.
bespuwen ,	skoepi.
bestaan ,	existi.
besteden ,	oesa, gasta.
bestelen ,	horta.

B.

Bestemmen ,	Destina.
bestraffen ,	kastiga , **straf.**
bestrijken ,	hoenta.
besturen ,	goeberna.
betamen ,	combini , **pas.**
betasten ,	foela.
beteekenen ,	nifika.
betrappen (op iets)	kohé (ariba) (den)
betreuren, beweenen ,	jora (pa)
betrouwen ,	confia.
bevelen ,	manda.
bevestigen ,	confirma.
bevinden ,	haja.
bevlekken ,	mantsja.
bevochtigen ,	moeha.
bevorderen , begunstigen,	favorecé.
bevrijden ,	liebra , skapa.
bewaken ,	tené warda.
bewaren ,	wardá.
bewegen ,	mové , moef.
bewijzen ,	proeba , doena bewijs.
bewonen ,	bieba.
bezegelen ,	stampel.
bezigen ,	oesa.
bezingen ,	kanta.
bezitten ,	posedé.
bezoeken ,	bisjita.
bezwijken ,	kai.
bidden ,	reza , piedi.
bieden ,	ofrecé.

B.

Bijdragen,	Contribui.
bijeenkomen,	bini hoento.
bijeen roepen,	jama "
bijstaan,	asisti, sisti.
bijten,	mordé.
binden,	marra.
blaffen,	grieta.
blazen,	soepla.
bleeken,	blieka.
blijven,	keeda.
blinken,	lombra.
bloeden,	korré sanger.
bloeijen,	florá.
blokkeren,	blokeá.
blootstellen,	esponé, rieska.
blusschen,	paga.
boeten,	boet, paga.
boodschappen,	doena nobo.
boren,	borá.
borgen (borgstaan),	para borg.
borstelen,	skeijer.
bouwen,	traha, bouw.
braden,	hazá.
braken,	vomeer.
branden,	kiema.
breken,	kiebra.
brengen (aan),	tressé.
brengen (weg)	hieba.
buigen,	dobla.
bukken,	buk.

—o—

C.

Cyferen ,	Cyfer .

D.

Dagvaarden ,	Dagvaar.
Dansen ,	balia.
Dauwen ,	dauw.
Daveren ,	sagoedi, temblá.
Deelen ,	parti , toema párti.
Dekken ,	tapa , koebri.
Delven ,	koba.
Dempen ,	dempel.
Denken ,	korda , pensa.
Dienen ,	sierbi.
Digtmaken ,	seera.
Dobbelen ,	dobbel.
Donderen het dondert ,	boos ta grieta.
Dooden , doodslaan ,	mata.
Doopen ,	batiza.
Doordringen ,	penetra.
Doordrinken	bebé largo.
Doorgaan ,	passa.
Doorkloven ,	parti (na dos).
Doorlaten ,	larga passa.
Doorsnyden ,	korta (na dos)
Doorstaan ,	wantá.
Doorsteken ,	hinka , passa deur.
Dorschen ,	bati.
Dorsten ,	tené sed.
Dragen ,	karga.
Dralen ,	tarda.

D.

Dreigen ,	Dreig, menaza.
Dreunen ,	tembla.
Drijven (voort-)	manda.
Drijven (koophandel,	negocia.
Drijven (op het water,	drief.
Drinken ,	bebé.
Droogen ,	seká.
Droomen ,	sonjá.
Droppelen ,	tsjieptsjiep, goteá.
Drukken ,	primi.
Drukken (boeken ,	druk.
Duchten ,	temé.
Duiden (ten goede ,	toema pa bon.
Duiden (ten kwade ,	〃 . 〃 maloe.
Duiken ,	samboejá.
Dulden ,	wanta , soefri.
Dunken ,	parcé.
Duren ,	doera.
Dwalen ,	heera.
Dwingen ,	foorsa , dwinge.

E.

Eerbiedigen ,	Respeta.
Eeren ,	honra.
Eeten , eten ,	komé.
Eindigen ,	kaba.
Eischen ,	eksigi.
Erbarmen zich ,	tené misericordia.
Ergeren , / Ergeren, zich	sjagriná.

E.

Erlangen ,	Ricibi , haja.
Erven .	erf.
Evenaren ,	igwalá.

F.

Falen ,	Faya.
Flikkeren ,	lombra.
Fluiten ,	fluit.
Folteren ,	tormentá.

G.

Gaan ,	Bai.
Gadeslaan ,	observa.
Gapen ,	haap.
Gebeuren , geschieden.	sosodé.
Gebieden ,	manda.
Geboren worden ,	nacé.
Gebruiken ,	oesa.
Gedenken ,	korda , rekorda.
Gedoogen ,	permiti.
Gedragen zich ,	comporta.
Geesselen ,	soeta.
Gehoorzamen ,	obedecé.
Gelden ,	baal.
Geleiden ,	kompanja.
Gelijken ,	parcé.
Gelooven ,	keeré.
Geluk wenschen ,	doena pa bien.
Gemoet (gaan te.	kontrá.

G.

Genaken ,	Jega.
Genezen ,	koera.
Genieten ,	goza.
Genoeg doen ,	doena satisfaksjon.
Geraken ,	jega.
Gereedmaken ,	prepará , dretsja.
Getuigen ,	testigua.
Geven ,	doena.
Gevoelen , / Gewaar worden,	sienti.
Gewend (gewoon) zijn ,	koestoemaar (ta) ó tené koestoember.
Gewend maken , / Gewennen (zich),	koestoemá.
Gieten ,	basja.
Gillen ,	grieta , daal grietó.
Gispen ,	corrigi , criticá.
Gissen ,	soponé.
Glimmen , glinsteren ,	lombra.
Glimlagchen ,	remolá.
Gooijen ,	tiera.
Graven ,	koba.
Grijpen ,	kohé.
Groeijen ,	krecé.
Gunnen ,	permiti.

H.

Haasten zich ,	Haci poeraar.
Haken (naar iets ,	desea.
Hakkelen ,	tarda.
Halen ,	boeska.

H.

Halen (adem),	Hala rosea.
Handelen,	trata.
Handhaven,	mantené.
Hangen,	kologa.
Hanteren,	trata.
Haperen,	falta.
Hechten (vast),	pega.
Heelen,	koera, saná.
Heerschen,	dominá.
Heffen (om hoog),	hieza.
Heijen,	hei.
Helpen,	joeda.
Herboren worden,	renacé, nacé di nobo.
Herdenken,	rekorda.
Herhalen,	repiti, repeteer.
Herinneren zich,	rekorda.
Herkrijgen,	haja trobé.
Herleven,	biba di nobo.
Hernieuwen,	renova.
Herroepen,	jama aden.
Herstellen,	restitui, repará.
Hinderen,	stroba, hinder.
Hinken,	kogá.
Hoesten,	tocé.
Honen,	ofendé.
Hongeren,	tené hamber.
Hooren,	tendé.
Hopen,	sperá.
Houden,	tené.
Houden (voor iets),	tené pa...
Houwen,	houw, korta.

H.

Huilen,	Jora.
Huiveren,	tembla
Huren,	huur (hier).
Huwen,	kassa.

I.

Ylen,	Poera, kamna poeraar.
Ylhoofdig zijn,	ijl, delirá.
Inbeelden (zich)	maïna, figoera.
Inboezemen,	inspirá.
Indompelen,	hienka bau di awa.
Indroogen,	seká.
Ingieten,	basja aden.
Inlichten,	sienja, declara.
Inmengen,	miesji den..
Inoogsten,	kiebra maisji.
Inrigten, instellen,	instituwi.
Inruilen,	troka pa..
Inschepen,	barká.
Inslapen,	pega sonjo.
Inslikken,	goeli.
Insmeeren,	hoenta.
Instaan (voor iets),	responde pa..
Instorten,	basja abau.
Inteekenen,	firma, teeken.
Invoeren, (gewoonte),	poné.
Inbrengen, //	tresé aden.
Invorderen, eischen,	kobrá.
Inwrijven,	hoenta.
Inzwelgen,	goeli.

J.

Jagen ,	Jaag.
Jeuken ,	grabata.
Juichen ,	legrá, moenstra contento.

K.

Kaauwen ,	Kauw.
Kalefateren,	repara, dretsja (barko).
Kampen ,	bringa kontra.
Kappen ,	kap.
Kastijden ,	kastiga.
Keeren, (om)	biera.
Kennen ,	konocé.
Kermen ,	jora.
Keuren ,	keur.
Kiemen ,	nacé, spruit.
Kiezen ,	skohé.
Kijken ,	miera, weita.
Kijven ,	borotá.
Klagen ,	keega.
Klappen (in de handen)	bati manoe.
Kleeden ,	biesti.
Kleven ,	pegá.
Kleuren ,	doena koloor.
Klimmen ,	soebi.
Klinken ,	soná.
Kloppen ,	bati.
Knagen ,	komé, mordé.
Knielen ,	hinka rodieja.
Knijpen ,	kinipí.
Knoopen ,	konopá.
Koesteren ,	kria.

K.

Koken,	Koesjiná.
komen,	bini.
koopen,	koempra.
kosten,	kostá.
kouten,	hientsja kwinta.
kraaijen,	kanta.
kraken,	kraak.
krenken,	ofendé.
krijgen,	haja.
krimpen (in),	krimp.
krommen,	dobla.
kroonen,	koroná.
kruipen,	lastra.
kugchen,	tocé.
kunnen,	por (poor.)
kussen,	zoentsje, besá.
kwaadspreken,	moermoera.
kweeken,	kria.
kwellen,	tormenta, ferg.
kwijtschelden,	pordona.

L.

Laden,	Karga.
Lagchen,	hari.
Laken,	koelpa.
Lasteren,	calomniá;
Laten,	larga.
Laten (ader)	sangrá.
Laten (voorbij),	larga passa.
Laten zien,	moenstra.
Laven,	laaf.

L.

Ledigen,	Haci basjí.
Leeren,	sienjá.
Leggen,	poné.
Leiden,	lei.
Lekken,	lek.
Lekken (likken),	limbé.
Letten (op iets),	boeta atencion (ó tino.)
Leunen,	leun, steun.
Leven,	biebá.
Leveren,	entrega.
Lezen,	leza.
Lichten, (weer)	loeza (lampará.)
Liefhebben;	stiema, kieer.
Liegen,	ganja, saka mentiera;
Liggen,	droemi.
Lijden,	soefri, padecé.
Lijmen,	lijm.
Loeren,	loer.
Loochenen,	disconocé, ninga, dismentí
Loonen,	pagá.
Loopen,	korré, koerí.
Losmaken;	los.
Lossen,	discarga.
Louteren,	poeriñka.
Loven,	gaba.
Lozen,	saka.
Lucht scheppen,	respirá.
Luiden (de klok),	toka, bati klok;
Luisteren,	skoetsja.
Lusten,	goesta.

M.

Magtigen,	Doena podeer.
Maken,	haci, traha.
Mak maken, — worden,	mansa, biera manso.
Malen,	moela.
Manen,	maan, piedi,
Mank gaan,	koga, kamna oen banda
Martelen,	tormenta.
Matigen,	baha, modera, templa
Mededeelen,	konta, comunica.
Mede deelen,	parti koe....
Medenemen,	hieba.
Meenen,	meen, korda.
Melden,	noenciá.
Melken,	hala leetsji.
Mengen,	brocha.
Merken,	sienti, marka.
Meten,	miedi.
Metselen,	traha metselaar.
Misachten,	menosprecia.
Misbruiken.	aboesa.
Misdoen,	peká, haci maloe,
Misgunnen,	kodiceá, haci kodici.
Mishagen,	diagoestá.
Mishandelelen,	maltrata.
Miskennen,	despreciá.
Misleiden,	ganja.
Mislukken,	sali maloe.
Missen,	sienti falta, faltá.
Moede worden,	kansá, biera kansar.
Moede zijn,	fadá.
Moeijen (zich),	miesji (den) of (koe)

M.

Moeten ,	Mestér.
Mondhouden (den) ,	kaibóka.
Moorden ,	mata.
Morren ,	móermoera.
Morsig worden ,	biera soesji.
〃 maken ,	soesjá.

N.

Naaijen ,	Kosé.
Nabootsen ,	imitá.
Nadenken ,	medita, korda ariba.
Naderen ,	jega cirka.
Nalaten ,	larga [atras.]
Nalaten te doen ,	neglisjá.
Nat maken ,	moehá.
Nat worden ,	biera moehar, moehá.
Navolgen ,	imita, siegí.
Nazeggen ,	biesa ó papia mes kos.
Nazenden ,	manda... tras.
Nazien (iets) ,	saminá.
Nederdalen ,	bahá.
Nederdrukken ,	primi abau.
Nederknielen ,	hienka rodieja [abau.]
Nederlaten ,	larga baha.
Nederleggen ,	poné abau.
Nederliggen ,	droemi abau.
Nemen ,	toema , kohé.
Niezen ,	niester.
Noemen ,	jama [nomber.]
Noodigen (uit-) ,	nooi , kombida , jamá.
Noodzaken , nopen ,	foorzá.
Nut zijn (van) ,	sierbi.

O.

Oefenen [zich],	Stoedia.
Offeren,	ofrecé, sacrifika.
Omarmen, omhelzen,	brassá.
Ombrengen,	mata.
Ombuigen, omkeeren,	biera, dobla.
Omdoen,	biesti.
Omdraaijen,	biera.
Omheinen,	seera den trankeera.
Omkijken, omzien,	miera atras.
Omkomen,	perdé soe bieda.
Omroeren,	biera, broeha.
Omzoomen,	zoom.
Omzwerven,	rondiá.
Onderdoen voor iemand.	baha pa...
Onderdrukken,	oprimi.
Ondergaan [zon],	drenta.
Onderhouden,	mantené, kria.
Onderhouden [wet],	observa lei [warda,...]
Ondernemen,	koemiensa.
Onderrigten, onderwijzen	sienja, instruwi.
Onderscheiden,	distingi.
Onderschragen, stutten,	stut.
Ondersteunen,	joeda.
Onderteekenen,	fierma (nomber).
Ondervinden,	esperimenta.
Ondervragen,	poentra.
Onderwerpen (iemand),	soeheta.
〃 zich,	soemeté.
Onderzoeken,	samina, informa.
Onmagt vallen (in),	desmayá.

O.

Ontberen,	Falta, sienti of tené fálta.
Ontbieden,	manda boeska.
Ontbijten,	desajoena, almorza.
Ontbinden,	haci los.
Ontblooten,	desnoeda, abri.
Ontdekken,	diskoebri,
Onteeren,	desonra.
Ontfermen (zich),	tené misericordia.
Onthouden (iets),	tené na memoria (sintiér.)
Ontkleeden,	kieta panja.
Ontkennen,	deskonocé, ninga.
Ontladen,	deskarga.
Ontmoeten,	kontra (koe), topá.
Ontnemen,	kieta.
Ontnuchteren (zich),	desajoená.
Ontploffen,	boela.
Ontrooven,	horta, robá.
Ontschepen,	debarca.
Ontsluiten, openen,	abri, (habri).
Ontsnappen,	skapa, hoewi.
Ontstaan,	nacé.
Ontsteken,	cendé, (pega)
Ontstellen,	spantá.
Ontvangen,	ricibi, haja.
Ontveinzen,	disimulá.
Ontvlammen,	pega na kandéla.
Ontwaken,	lamanta for di sonjo.
Ontwennen,	diskoestoemá.
Ontzien,	respeta, spaar.
Opbeuren, opheffen,	lamanta, hiezá.
Opeenhoopen,	hoenta ariba otro.

O.

Openbaren,	Poeblika, haci poebliek.
Openbreken,	kiebra.
Opgaan,	soebi.
Opgaan (der zon),	sali.
Opgeven,	doena op.
Ophitsen,	steek, (stik.)
Ophouden,	stop.
Ophouden,	wanta, tené.
Opkloven, (splijten)	hendé.
Opkweeken,	kriá.
Opleggen,	mandá.
Opletten,	poné atencion.
Opligten,	hieza, lamanta.
Opmaken (rekening)	saka.
Opmaken, (bed),	traha kama.
opmerken,	ripará.
Opnemen,	kieta, hieba.
Opnemen (in huis),	ricibi.
Op (zich) nemen,	toema ariba...
Opnoemen,	jama.
Oppassen,	warda.
Oppassen,	perkoera, tené kwidado.
Oprapen, optillen,	lamanta.
Oprispen,	risp.
Opruijen,	lamanta.
Opschrijven,	skierbi, anotá.
Opslokken,	goeli.
Opsluiten,	sera.
Opstaan, oprijzen,	lamanta.
Optreden,	sali.
Opvoeden,	kria.

O.

Opvouwen ,	Dobla.
Opvullen ,	jeena.
Opwachten ,	warda.
Opwarmen ,	kajentá.
Opwekken ,	lamanta.
Opwinden (een kluwen)	lora (klosji.)
Opwinden (een horologie)	doena kwerda.
Opzeggen (les) ,	leza.
Opzeggen (huur) ,	piedi jábi.
Opzoeken ,	boeska.
Opzwellen ,	hientsja , reis.
Overblijven ,	keeda sobrá.
Overdenken, overwegen	meditá.
Overeenkomen ,	kombini , hoesta koe.
Overgaan (tot)	passa (na)
Overgeven , leveren ,	entrega.
Overhaasten (zich) ,	haçi moetsjoe poerá.
Overladen ,	karga moetsjoe.
Overlaten ,	larga sobrá.
Overleggen ,	deliberá.
Overnemen ,	toema over.
Overreden ,	persuadi.
Overschieten ,	sobrá.
Overslaan ,	salta , passa.
Overspringen ,	boela , salta (over).
Overtellen ,	bolbé konta.
Overtreffen ,	passa.
Overtuigen ,	kombinci.
Overvaren ,	passa.
Overwinnen ,	vencé , sali vencedor.
Overzenden ,	manda (pa)

P.

Paard rijden ,	Soebi kabai.
Pakken ,	pak.
Pas komen (te),	kombini.
Passen ,	pas.
Peinzen ,	stoedia , maina.
Persen ,	pers.
Pijnigen ,	tormenta.
Plaatsen ,	poné , doena loegaar.
Plagen ,	fada , terg.
Plakken ,	plak.
Planten ,	planta.
Plegen ,	koestoemá.
Pleiten ,	pleita.
Ploegen ,	ploeg , biera teera.
Plukken ,	kohé
Pogchen ,	bromá.
Polijsten ,	poleer.
Praten ,	papiá.
Prediken ,	predika.
Prijzen ,	gaba.
Prikken ,	hienka.
Proeven ,	poerba.
Pronken ,	pronk.
Putten ,	saka awa.

R.

Raad geven ,	Konsega, doena konségo.
Raadplegen ,	konsulta.
Raden , aanraden ,	konsega,
Raden (een raadsel),	raai.

R.

Raken ,	Toká , raak.
Raken (in onmin)	noeha koe...
Rammelen ,	soná.
Rapen (op) ,	kohe (for...)
Raspen ,	rasp.
Razen ,	borotá.
Redden ,	salvá , skapá.
Regelen ,	regla.
Regeren ,	goberna , reiná.
Regenen ,	jobé.
Regtvaardigen ,	hoestifikà.
Reiken [tot iets] ,	jega, toka (na)
Reiken [aan] ,	entrega.
Reikhalzen ,	desea masjar.
Reinigen ,	liempia.
Reizen ,	biagá, bai di biáge.
Rekenen ,	reken , cijfer.
Rekenen (op iets ,	konta ariba.
Rekken ,	rek.
Reppen (zich) ,	haci poerár, ligeer.
Rieken ,	holé.
Rijgen ,	fiá.
Rijp worden ,	heetsjá.
Rijten (van een),	abri fo 'i otro [for di)
Rijzen ,	soebi.
Roeijen ,	remá , traha koe réma.
Roemen ,	gloriá , broma.
Roepen ,	jama.
Roeren ,	biera, broeha.
Roesten ,	vroes.
Rollen ,	lora.
Rommelen ,	kanta.
Ronddraaijen ,	biera , draai rond.

R.

Rondgaan,	Passa rond.
Ronken,	ronka.
Rooken,	hoema.
Roosten,	rooste.
Rooven,	horta.
Rotten,	poetri.
Rouwen,	biesti rouw.
Ruijen,	troka ploema.
Ruiken,	holé.
Ruimen (uit den weg),	kieta (for di kamiena.)
Rukken,	ranka.
Rusten,	sosegá.

S.

Schaden,	Haci danjo.
Schamen (zich,)	tené bergwenza ó ripára.
Schatten,	baloewá.
Scheiden,	separá.
Schelden,	zoendra.
Schellen,	bati klok.
Schenken,	doena, ofrecé.
Schenken [wijn],	basja.
Scheppen,	kria, traha.
Scheppen [water],	saka.
Scheren,	kieta (barba), (lana.)
Scherpen, slijpen,	moelá, haci scherpi.
Schertsen,	haci boefon.
Scheuren,	kiebra, skeer.
Schieten,	tiera.
Schieten [te kort],	falta.
Schieten [wortel],	saka raïs.
Schieten [geld],	fia plaka.

S.

Schiften [melk],	kuaha (leetsji.)
Schijnen,	parcé.
Schikken [zich],	conformá.
Schillen,	kaská.
Schimpen,	tiera schempel.
Schitteren,	lombra.
Schor worden,	biera heers.
Schreeuwen,	grieta, giërta.
Schreijen,	joora.
Schrijven,	skierbi.
Schrikken,	spanta.
Schrobben,	frega.
Schromen,	tené ripára.
Schudden,	sagoedi.
Schuilen,	skondé.
Schuiven,	skuif.
Schuwen,	hoewi for.
Seinen,	haci seinja.
Sidderen,	tembla.
Slaan,	soeta, bati, daaf.
Slaan (de oogen)	tiera biesta (woowo.)
Slaan (acht),	boeta atencion.
Slaan (in den wind),	tiera na láriá.
Slaan (vuur),	saka kandéla.
Slaan (klok),	bati klok.
Slagten,	mata.
Slapen,	droemi.
Sleepen, sleuren,	lastra.
Slijten,	gasta.
Slikken,	goeli.
Slippen,	slip.
Sloopen,	tiera abau.

S.

Sluiken ,	Hieba contrabanda.
Sluimeren ,	sluimer.
Sluiten ,	seera.
Smaken ,	goesta , smaak.
Smeeken ,	soeplika.
Smelten ,	dierti.
Smeeren (be) ,	hoenta.
Smijten ,	tiera.
Smoken ,	hoema.
Smoren ,	sofoká.
Snaauwen ,	rouw.
Snijden ,	korta.
Snikken ,	snik.
Snoeijen ,	korta , snoei.
Snoepen ,	snoep.
Snoeren ,	fiá.
Snorken ,	ronka.
Snuiten (kaars) ,	korta béla.
Snuiten (neus) ,	soepla naniesji.
Spalken ,	spalk.
Spannen ,	abri, (span.)
Sparen ,	spaar.
Spelen ,	hoenga.
Spelen fluit etc. ,	toka fluit etc.
Spenen ,	kieta leetsji.
Spijkeren ,	klaba.
Spijzigen ,	doena di komé.
Spinnen ,	hiela.
Splijten ,	hendé.
Spoeden , (zich) ,	haci poerá.
Spoelen ,	spoelá.
Spotten ,	haci boefon.

S.

Spreiden (uit),	Plama, abri.
Spreken,	papia.
Sprenkelen,	sprenkel.
Springen, over-	salta, boela.
Spruiten,	spruit.
Spuwen,	skoepi.
Staan,	pará.
Staken,	haci parà.
Stampen,	bati.
Steken,	hienka.
Steken (blijven),	pega.
Stellen,	poné, boeta.
Stellen (op prijs),	apreciá, haci kausa.
Stellen (ter hand),	entrega.
Stemmen,	stem.
Steken geven,	tiera poenja pa..
Stenen,	kega (kehá).
Sterven,	moeri.
Steunen (op iets)	steun ariba...
Steunen [onder-]	joeda, siesti.
Stevenen,	nabigá.
Stichten [brand]	pega kandéla na...
Stijgen [be]	soebi.
Stikken, verstikken,	sofoká, stik.
Stillen, sussen,	baha, kalmá.
Stilzwijgen,	kaiboka.
Stinken,	holé (stinki.)
Stooten,	poesja, stoot.
Stooten (zich),	bati koe...
Stoppen,	stop, jeena.
Storen (iemand),	strobá.
Storen (zich),	tené kwenta.

S.

Storten ,	Basja.
Stotteren ,	papia gaago.
Stoven (eetwaren) ,	stobá.
Straffen (be)	kastiga , straf,
Streelen ,	haci karienjo.
Strekken (ver)	sierbi pa...
Streven ,	boeska , stoedia.
Strijden ,	bringa , combati.
Strijken [hand] ,	passa manoe.
Strijken (waschgoed) ,	strieka.
Strijken (vlag) ,	baha bandéra (strijk.)
Strijken (vonnis) ,	saka sentencia.
Strikken ,	poné las.
Strooijen (zand) ,	strooi (zantoe).
Struikelen ,	trompeka.
Sturen, (zenden) ,	manda.
Sturen (schip) ,	stuur.
Stutten ,	stut , poné stut.
Sukkelen ,	peená koe maloe,

T.

Talmen ,	Tarda.
Tam maken ,	mansá.
" worden .	biera mansoe.
Tarten ,	terg , provocá.
Tasten ,	toka , foela.
Teekenen (aan),	anota , skierbi.
" (onder) ,	fiermá, poné fierma.
Tegenhouden ,	tené.
Tegenwerken ,	contrariá.
Tegenstand bieden ,	risisti.
Tellen .	konta.

T.

Temmen (paard);	Mansa kabai.
Tergen,	terg.
Terugblijven,	keeda atras.
Terug gaan (-keeren)	bolbé, biera.
Terug komen,	bolbé (trobé),
Terug roepen,	jama trobé, revocá.
Tieren, (razen),	borotá.
Tillen (op),	hieza, lamanta.
Toebetrouwen,	confiá.
Toedekken,	tapa.
Toedienen,	sierbi.
Toedoen (sluiten),	seera.
Toelaten (iets)	permiti.
Toelaten (iemand),	admiti.
Toeluisteren,	tendé, skoetsja.
Toenemen,	krecé, aumenta.
Toeschrijven,	atribui.
Toesnaauwen,	rouw.
Toestaan -stemmen),	consenti, permiti.
Toetsen,	proeba.
Toeven,	tarda.
Toevoegen,	poné cirka.
Toewenschen,	wensch, desea.
Toomen (in),	frená.
Toonen,	moenstra.
Trappen,	trappá.
Treffen,	toka.
Trekken,	hala.
Trekken (zwaard),	saka spada.
Trekken, (partij),	toema párti.
Treuren,	jora.
Trillen,	tembla.

T.

Trommelen,	Bati tamboer.
Troosten,	konsola.
Trouwen,	kassa.
Tuchtigen,	kastiga, straf.
Twijfelen,	doedá, tené doeda.
Twisten,	pleita ó haci pleitoe.
Twist zoeken,	harma ó boeská geera.

U.

Uitblijven,	Tarda, keeda afoor.
Uitblusschen,	pagá.
Uitbotten,	spruit.
Uitbraken,	vomeer, saka.
Uitdeelen,	partí.
Uitdelgen,	kaba koe...
Uitdenken, (plan	stoedia.
Uitdoen (vuur),	pagá.
Uitdoen (kleederen),	kieta panja.
Uitdrijven,	manda ó saka afoor.
Uitdrukken,	esprimi, primi.
Uitdroogen,	seeká.
Uitduiden,	splieká.
Uitgaan,	sali [afoor.]
Uitgaan (kaars),	paga.
Uitgeven,	saka.
Uitglijden,	slip.
Uitgraven,	koba afoor.
Uithongeren,	moeri hamber.
Uithouden,	wanta.
Uitkiezen,	skohé.
Uitkleeden,	kieta panja.
Uitlagchen,	hari.

U.

Uitleggen,	Splicka.
Uitleiden,	kompanja.
Uitmeten,	miedi.
Uitmunten,	eksellé.
Uitnoodigen,	kombidá, nooi.
Uitoefenen,	haci (ofici), egercé.
Uitpersen,	primi.
Uitrekken,	rek.
Uitroeijen,	kaba koe.. ranka.
Uitroepen,	esklama, (sklama.)
Uitrukken,	ranka afoor.
Uitscheiden,	stop.
Uitschelden,	zoendra.
Uitschrappen,	schrap afoor.
Uitslooven,	kansa soe koerpa.
Uitspreiden,	habri.
Uitspreken,	papia.
Uitspreken, vonnis,	saka sentencia.
Uitstaan,	wanta, soefri.
Uitstellen,	dilatá.
Uitstrooijen,	plamá.
Uittarten,	provocá.
Uittrekken,	saka, ranka.
Uitvallen (ten goede),	sali bon.
Uitvaren (tegen iemand)	lamanta koe..
Uitvinden,	inventá.
Uitwerpen,	saka.
Uitwijzen,	decidí.
Uitwringen,	trosé.

—o—

V.

Vallen ,	Kaï.
Vangen, vatten,	kohé.
Varen ,	vaar.
Vastzitten ,	pega.
Vast naaijen ,	heftá.
Vechten ,	brienga.
Vegen ,	barri.
Vijlen ,	veila.
Verachten ,	desprecia.
Veranderen ,	troka , moeda.
Verantwoorden ,	respondé pa...
Verbannen ,	saka fo'i [for dij teera.
Verbeelden (zich) ,	figoera.
Verbergen ,	skondé.
Verbeteren (zich) ,	korrigi, mendra.
Verbeuren ,	perdé.
Verbieden ,	tahá.
Verbinden ,	obliga.
Verbleeken ,	perde koloor.
Verblijden ,	legrá.
Verblijven ,	keeda , fieka.
Verbranden ,	kiema.
Verbreeden ,	hantšjá.
Verbreiden ,	plama.
Verdedigen ,	defendé.
Verdeelen ,	parti.
Verdenken ,	sospetsjá.
Verderven ,	corroempi , danja.
Verdienen ,	merecé.
Verdienen (geld) ,	gana plaka.
Verdolen ,	perdé kamiena.
Verdorren ,	seká.

V.

Verdragen,	Wanta.
Verdrijven,	saka, korré koe.
Verdrinken,	hogá.
Verdwijnen,	disparcé.
Vereenigen,	hoenta, bini hoentoe.
Vereeren,	honra, regalá.
Vereffenen [geschil],	componé.
Vereischen, vergen,	piedi, eksigi.
Verflaauwen,	biera flogo.
Verflensen,	pasjimá.
Verfoeijen,	verfoei.
Verfrisschen,	freska.
Vergaan,	passa, perdé.
Vergaderen,	bini hoentoe.
Vergelden,	paga.
Vergelijken,	komparà.
Vergeten,	loebida.
Vergeven,	pordoná.
Vergeven [met vergift],	venená.
Vergezellen,	kompanjá,
Vergieten,	derrama (drama.)
Vergiftigd zijn,	sjwat.
Vergissen (zich),	heera.
Vergoeden,	kompensa.
Vergrijpen (zich),	falta.
Vergrooten,	haci mas grandi.
Vergulden,	dorá.
Vergunnen,	permiti.
Verhalen, vertellen,	konta.
Verhandelen,	trata.
Verharen.	troka kabei (perdé)
Verheffen,	halza.

V.

Verheugen (zich),	Legrá.
Verhinderen,	stroba.
Verhoogen (prijs),	halza.
Verhoogen (ophoogen)	lamanta mas.
Verhooren,	tendé.
Verhuizen,	troka kas [kâas.]
Verhuren,	huur [hier] koe...
Verjagen,	korré koe...
Verjaren,	haci anja.
Verkiezen,	preferá.
Verklagen (iemand),	keega hende.
Verklaren,	declara.
Verklikken,	redá, haci rédoe.
Verknijzen,	consoemi soe koerpa.
Verknoeijen,	danjá.
Verkoelen,	frïa.
Verkondigen,	predika.
Verkoopen,	bende koe...
Verkreukelen,	makitsja.
Verkrijgen,	haja.
Verkroppen,	goeli,
Verkwijnen,	diskai.
Verkwisten,	distroewi (dristoewi.)
Verlangen,	deseá.
Verlaten,	larga, (a) bandona.
Verlaten (zich op iets)	konfiá ariba...
Verleiden,	verlei.
Verliezen,	perdé.
Verligten,	joeda, asisti, alivjá.
Verloochenen,	ninga, diskonocé.
Verlossen,	liebra, salvá.
Vermaken,	legra.

V.

Vermanen,	Eksorta, vermaan.
vermeerderen,	aumenta, bira mas hoo pi.
vermelden,	doena noticia.
vermengen,	broeha.
vermijden,	evita, hoewi.
verminderen,	disminui minguá.
vermoeden,	sospetsjá.
vermoeijen,	kansa.
vermoorden,	mata.
vermorzelen,	kiebra (pieda pieda.)
vernachten,	passa nootsji.
vernederen,	hoemilja.
vernemen,	tendé, verneem.
vernielen,	distroewi.
vernieuwen,	renová, haci nobo.
vernissen,	vernies.
verontschuldigen,	skoesa, pordona.
verontwaardigen (zich)	indigná.
veroordeelen,	sentenciá.
veroorzaken,	kausá.
verordenen,	ordená.
verpanden,	fia plaka ariba...
verpletteren,	matsjika.
verpligten.	obliga.
verpoozen,	deskansa.
verraden,	verrade, verraai.
verrijzen,	lamanta.
verroeren,	toka.
verroesten,	vroes.
verrotten,	poetri.
verruilen,	troka pa...
verscheiden,	moeri.

V.

Verscheuren ,	Kiebra, skeer.
verschieten (kleur) ,	perdé koloor.
verschijnen ,	parcé.
verschillen ,	diferenciá.
verschoonen ,	pordoná, skoesa.
verschrikken ,	spanta.
verschuilen (zich)	skondé soe koerpa.
versieren ,	orná.
verslijten ,	gasta.
versmaden ,	menospreciá.
versmoren ,	sofoká, smoor.
verspillen (geld)	distroewi plaka.
verspreiden ,	plama.
verstaan (hooren)	tendé.
verstaan ,	comprendé, verstaan.
versteenen ,	biera piëdra.
verstijven ,	biera stijf.
verstooten ,	verstoot, tiera afoor.
verstommen ,	keda stom.
verstouten (zich)	tribí.
verteren ,	gasta, komé.
vertoeven ,	tarda.
vertoonen ,	moenstra.
vertoornen [zich]	rabia.
vertrappen ,	trappá.
vertroosten ,	konsola.
vertrouwen ,	konfia.
vervallen ,	diskai.
vervallen (tot)	kai den...
vervalschen ,	falsifika.
vervangen ,	toema loegaar.
vervelen ,	fada, biera fadar.

V.

Vervloeken ,	Maldisjoná.
vervoeren ,	karga, transporta.
vervolgen (voortgaan)	sigi, continua.
vervolgen ,	poersigi.
vervullen ,	koempli koe...
verwaand zijn ,	tien idéa.
verwaarloozen ,	neglisja.
verwachten ,	spera, warda.
verwarmen ,	kajentá.
verwarren ,	broeha.
verwelken ,	pasjima.
verwen ,	verf.
verwennen ,	malkoestoema.
verwenschen ,	plegá.
verwerpen ,	tiera afoor.
verwerven ,	haja, gana.
verwijderen (iemand),	manda bai.
verwijlen ,	keeda, tardá.
verwijten ,	verwijt, tiera na kára.
verwilderen ,	biera wild.
verwisselen ,	troka.
verwittigen ,	spiërta, avisa.
verwoesten ,	ruiná, distroewi.
verwonderen (zich)	admirá.
verworgen ,	tsjoka.
verzadigen ,	komé basta.
verzaken ,	renoencia.
verzamelen ,	hoenta.
verzegelen ,	zegel.
verzekeren ,	sigoera.
verzetten ,	kieta fo 'i (for di) loegar.
verzetten (zich)	risisti.

V.

Verzilveren ,	Plateá.
verzoeken ,	piedi.
verzoenen ,	reconcilia, haci bon koe.
verzorgen ,	kwida.
verzuimen ,	diskwida, neglisja.
verzwakken ,	biera zwak.
verzwelgen ,	goeli.
verzwijgen ,	skondé.
verteren ,	gasta.
vieren ,	celebra.
villen ,	zoija.
vinden ,	haja.
visschen ,	pieska.
vitten ,	teima, polusja.
vlechten ,	vlegte.
vlekken ,	mantsja.
vlieden, vlugten,	hoewi.
vliegen ,	boela.
vloeijen ,	korré.
voeden ,	kria, mantené.
voegen (bij iets)	poné.
voegen (zich)	conforma.
voelen ,	sienti.
voeren (weg)	hieba.
volbrengen ,	koempli koe.
voldoen [betalen]	paga.
voldoen ,	koempli.
voldoening geven ,	doena satisfaksjon.
volgen ,	siegi
volharden ,	persevera, persisti.
volmaken ,	perfeksjoná.
vol maken ,	jeena, haci jeen.

V.

Volhouden (tegen),	Mantené, risisti koe...
Voltooijen (werk),	kaba trabauw.
Vonnissen,	sentenciá, saka sentencie.
Voorbehouden,	reservá.
Voorbereiden,	prepará.
Voorbijgaan,	passa.
Voordeel doen,	probetsja di...
Voordragen,	proponé.
Voorgeven,	pretendé.
Voorkeur geven,	doena preferencia.
Voorschieten,	fia.
Voorslaaan, Voorstellen,	proponé.
Voortbrengen,	prodoeci, pari, doena...
Voortduren,	doera, continuá.
Voortgaan,	siegi, (kamna.)
Voortslepen,	lastra.
Voorzeggen,	biesa dilanti.
Vorderen,	eksigi, kobrá.
Vormen,	formá.
Vouwen,	dobla.
Vragen,	poentra, piedi.
Vreezen,	tené miëdo.
Vullen,	jeena.

W.

Waaijen,	Haci biënto, soeplá.
Waarborgen,	para bor (borg)
Waardeeren,	baloewá.
Waard zijn,	baal, tené baloor.
Waarnemen (pligt)	koempli koe..., haci.
Waarnemen (gelegenheid)	probetsjá di...

W.

Waarschuwen ,	Spiërta.
Wachten ,	warda.
Wacht houden ,	haci wárda.
Wagen ,	rieska.
Waken ,	waak.
Walgen ,	fastiá.
Wandelen ,	keijer.
Wanhopen ,	desesperá.
Wannen ,	bentá.
Wantrouwen ,	disconfia.
Wapenen ,	harmá.
Wapperen ,	boela.
Warm maken ,	kajentá.
Wasschen ,	laba.
Waterhalen ,	saka awa.
Wedden ,	poesta.
Wedergeven ,	restitui, doena trobé.
Wederhouden ,	tené
Wederkeeren ,	bolbé, bierá.
Wederkrijgen- (vinden)	haja trobé.
Wederstaan ,	risisti.
Weeken ,	haci móli.
Weenen ,	joora.
Weerklinken ,	resoná,
Weerlichten ,	lampará.
wegbrengen ,	hieba.
wegdrijven,- jagen ,	korré koe...
wegen ,	piesa.
wegloopen,- vlugten,	hoewi.
weifelen ,	doeda.
weigeren ,	ninga, refoesá.
weldoen ,	haci bon.

W.

Wenschen ,	Deseá.
wentelen ,	loora.
weren ,	defendé.
werken ,	traha, haci trabau.
werpen (gooijen)	tiera.
weten ,	sabi , konosé.
weten [doen]	larga sábi, manda bisá.
weten komen [te]	haja sábi,
wetten ,	moela , haci skerpi.
wijken ,	hala oen banda.
wijzen ,	moenstra (moestrá.)
wijzen [van de hand]	ninga.
willen ,	kieer.
willen [liever]	kieer mihoor, preferá.
winnen [over-]	vencé , trioenfá.
winnen [geld]	gana plaka.
winnen [zijn kost]	gana soe bieda.
wisselen ,	troka.
witten ,	blantsjà.
woelen ,	woel , borotà.
wonden , kwetsen ,	heridá.
wonen ,	biebá.
worden ,	biera.
wreken ,	vinga.
wrijven ,	hoenta, frega.
wringen ,	trocé , primi.
wurgen ,	tsjoka.

Z.

Zaaijen ,	Planta , zaai.
zadelen ,	sieja.
zagen ,	zaag.

Z.

Zalven,	Hoenta.
zamenbinden,	marra hoentoe.
zamenbrengen,	karga ó tresé hoentoe.
zamenspannen.	conspira.
zaniken,	mahà.
zeer doen,	haci dwee (dwéle)
zegelen,	zegel, poné stampel.
zegenen,	bendisjonà,
zegepralen,	trioenfa.
zeggen,	biesa, papia.
zenden,	manda.
zetten,	poné boeta.
zieden,	herebé.
zieltoogen,	halá, agonizá.
zien,	miera, weita.
ziften,	ziftá.
zijpelen,	ziepel.
zingen,	kanta.
zinken,	zink.
zitten (vast)	sienta (pega)
zoeken,	boeska.
zoenen,	zoentsje.
zondigen,	peka.
zorgen,	kwidá, perkoera pa.
zorg dragen,	haci perkoerasjon.
zuigen,	bebé, mamá.
zuiveren,	liempiá.
zuur worden,	biera zier.
zwaaijen,	zwaai.
zweeten,	sodá.
zwellen,	hientaja.
zwemmen,	landa.

Z.

Zweren (eed doen)	Hoera, haci hoeramentoe.
zweren (wond)	habri na herida.
zwoegen ,	kansa soe koerpa.
zwijgen ,	kaibóka.

Bijvoegsel.

Aansteken (ziekte)	Pegá.
Afschaffen ,	kieta.
Afscheeren ,	pelá.

—o—

Bedrijven , begaan ,	cometé.
Bedwelmen ,	tolondrá:
Behooren : passen ,	combini.
Behooren (toe) ,	toka na...
Bekoren ,	tentá,
Berekenen ,	kalkoela.
Bersten , barsten ,	rementá , baster.
Betichten ,	pega , koelpa.
Betreden, op iets trappen	piesá.
Betreffen , raken ,	toká.
Bevredigen ,	pasjoewá.
Boos kijken ,	trocé woowo.
Borduren ,	borduur.

—o—

Eer rooven ,	blafemá , kieta hono or.
Erkennen ,	reconocé.

Gelijk maken,	Haci pareuw (ó gelijk)
Huisvesten,	losjeer.
Inpooten, planten,	hienka.
Kittelen,	kiesjiki.
Kneden (kalk mengen)	matsjika (kalki)
Knorren, brommen,	groenjá.
Lastig vallen, (maken)	molestiá, fadá.
Plukken (gevogelte)	ploemá.
Sarren,	terg.
Schipbreuk lijden,	kiebra, (perdé) barkoe.
Treffen, raken,	Raká.

Alle werkwoorden nemen in den «tegenwoordigen tijd" *ta* aan behalve:

Mi tien	Ik heb.
mi poor	ik kan, (mag.)
mi kieer	ik wil.
mi sábi	ik weet.
mi mesteer	ik moet.
mi dici (koe). . . .	ik zeg.

GEMEENZAME ZAMENSPRAKEN.

KONBERSACION FAMILIAR.

1.

Goeden morgen, mijn Heer!	*Morge, Sjon.*
Hoe vaart gij?	*Kom bai?*
Ik vaar, God dank! wel.	*Poko bon, danki Dios.*
Hoe gaat het thans met uwe gezondheid?	*Kom ta bai awor koe bo saloer?*
Zeer wel, om u te dienen.	*Masjar bon, pa sierbi bo.*
Ik heb u in langen tijd niet gezien.	*Ta basta tempoe, (koe) mi no a miera bo.*
Ik ga zelden uit.	*Poko bés mi ta sali afor.*
Wanneer komt gij mij bezoeken?	*Ki dia bo'ta bien (bini) mira mi?*
Aanstaanden Zondag.	*Dia Domingo koe ta bini.*
Vóór of na den middag?	*Maïnta ó tramerdia?*
Na het eten.	*Despoës di komé.*
Breng uwe zuster mede.	*Tresé bo hermana també.*
Met veel genoegen.	*Koe moetsjoe goestoe.*
Mag ik u geloven?	*Mi por keré bo?*
Twijfelt gij er (daar) aan?	*Bo ta doeda n'esai?*
Ik zal u dus verwachten.	*Lo mi spera bo anto.*
Twijfel daar niet aan.	*No doeda n'esai.*
Nu, vaarwel dan.	*Adios anto.*
Tot Zondag.	*Té dia Domingo.*

—o—

2.

Goeden avond, waarde vriend!	*Bon anotsji, mi amigo.*
Uw dienaar, mijn heer!	*Bo sierbidoor, mi sjon.*
Ik ben geheel de uwe.	*Mi ta henteramente na bo sierbiesji.*
Kan ik u van dienst zijn?	*Mi por haci algoen kos pa bo?*
Ik dank u zeer.	*Mi ta gradici bo masjar.*
Gij hebt slechts te bevelen.	*Bo tien di manda noemá.*
Waar gaat gij zoo spoedig naar toe?	*Oenda bo ta bai asiena poerar?*
Ik moet nog naar buiten gaan.	*Mi mestér bai koenoekoe aïnda.*
En van waar komt gij nu?	*I di oenda bo ta bini awor?*
Ik ben even bij mijn' broeder geweest.	*Mi tabata oen ratikoe cirka mi roemaan.*
Wat nieuws heeft men daar?	*Ki nobo tien aja?*
Niets bijzonders.	*Nada partikoelar.*
Ik heb gehoord dat N. overleden is.	*Mi a tendé koe N. a moeri.*
Zoo, dat is een groot verlies.	*Zoo, esai ta oen pièrdè grandi.*
Die ongelukkige kinderen!	*Es disgraciado jioenan!*
Ja, wat zal er van die arme schapen worden!	*Si, kom lo passa koe es poobersitoenan!*
De Hemel weet het.	*Dios sabi.*
Wat zal men doen, het is niet anders.	*Kiko lo nos hasi, ta asiena kaba.*
God beware u voor dergelijke verliezen.	*Dios warda bo di tal perdementoe.*
Vaarwel, mijn heer! ik wensch u gezondheid.	*Adios, sjon! Dios doena bo saloer.*

3.

Hoe laat is het?	*Kom laat ta?*
Het is half drie.	*Mitaar di tres ora.*
Half drie, zegt gij?	*Mitaar di tres, bo disi?*
Het zal aanstonds vier uur slaan.	*Aworó kwat' ora lo bati.*
Gij vergist u, het is nog geen drie geslagen.	*Bo tien heraar, tres ora no a bati aïnda.*
Ik verzeker u, dat het twintig minuten over drie is.	*Mi ta sigoera bo, koe ta bienti minuut kaba pasaar di tres ora.*
Gaat uw horologie wel goed?	*Bo horlosji ta bai bon?*
Het loopt een kwartier voor.	*El ta kamna oen kwarto aditanti.*
En het mijne loopt een half uur achter.	*I di mi ta kamna oen mei ora atras.*
Misschien is het blijven stilstaan.	*Tal bés el a keda pará.*
Inderdaad, gij hebt gelijk, het staat stil.	*Di berdad, bo tien razon, el ta pará.*
Is het opgewonden?	*El tien kwerda?*
Ja, het is opgewonden; maar het loopt toch niet.	*Si, el tien kwerda; ma koe toer es el no ta kamna.*
Dan moet gij het schoon laten maken.	*Anto bo mester larga liempiële.*
Dat zal ik doen; maar ik geloof dat er iets in gebroken is.	*Lo mi haci esai, ma mi ta keré, koe oen kos a kibra aden.*
De horologiemaker zal het u wel zeggen.	*Horlogiemaker lo bisa bo esai.*
Hoor, daar slaat het vier.	*Tendé, kwat' ora ta bati.*
Dan zal ik mijn horologie gelijk zetten.	*Anto lo mi regla mi horlosji.*
En ik zal naar huis gaan.	*I lo mi bai kas.*

Ik ook; want wij eten om vier uur precies.	*Mi també: pasobra nos tă komé net na kwat'ora.*
Nu dan, vaarwel.	*Bam, adioos anto.*
Smakelijk eten.	*Bon appetiet.*
Insgelijks.	*Mees koos.*

—o—

4.

Wat is het heden voor weder?	*Ki tempoe ta awé?*
Het is schoon weder.	*Ta boenita tempoe.*
Ik geloof dat het regenen zal.	*Mi ta keré koe lo jobé.*
Ik geloof neen.	*Mi ta keré koe no.*
Ik geloof ja.	*Mi ta keré koe si.*
Ik wed neen.	*Mi ta poesta koe no.*
Ik wed ja.	*Mi ta poesta koe si.*
Gij hebt 't inderdaad geraden.	*Bo a raai di berdad.*
Ziedaar, het regent reeds.	*Mira aja, ta jobé kaba.*
Heeft het verleden nacht ook geregend?	*Ajera nootsji a jobé també?*
Ik weet het niet; maar ik geloof het wel.	*Mi no sabi; ma mi ta keré koe si.*
Waar is mijn paraplui?	*Oenda mi paraplu ta?*
Ik moet uitgaan.	*Mi mestér bai afor.*
Wacht tot dat de regen ophoudt.	*Warda té ora awa pasa.*
Ik geloof dat hij zoo gaauw niet ophouden zal.	*Mi ta keré koe lé no stop asiena prestoe.*
En ik geloof dat het reeds opgehouden heeft met regenen.	*I mi ta keré koe a stop kaba di jobé.*
Inderdaad, het regent niet meer.	*Di berdad, no ta jobé mas.*

Dat is mij zeer aangenaam.	*Mi ta masjar kontentoe di esai.*
Maar mijn Heer! ik raad U uwe laarzen aan te trekken.	*Ma Sjon! mi ta konsega bo di biesti bo lers.*
Waarom? dat is niet noodig.	*Pakiko? esai no ta di mestér.*
Nu, ik verzeker U dat het zeer morsig is op de straat.	*Wel, mi ta sigoera bo koe tien masjar lodo na kája.*

—o—

5.

Hoe oud zijt gij?	*Kom bjeuw bo ta?*
Ik ben zestien jaar.	*Mi tien diës-seis anja.*
Hoe oud is uw broeder?	*Kom bjeuw bo roeman ta?*
Hij is vijf en twintig.	*El tien bienti-sienkoe.*
Hoe oud is uw vader?	*Kom bjeuw bo tata ta?*
Hij is zeventig jaar.	*El tien setenta anja.*
Mijne moeder is tachtig jaar.	*Mi mama tien otsjenta anja.*
Het is een hooge ouderdom.	*Ta oen boń bjegésa.*
Ik dacht niet dat zij zoo oud was.	*Mi no a korda koe el ta asiena bjeuw.*
Is uw vader nog in leven?	*Bo tata ta na bida aïnda?*
Mijn vader en mijne moeder zijn reeds overleden.	*Mi tata i mi mama a moeri kaba.*
Mijn vader is al twee jaren dood.	*Ta doos anja kaba koe mi tata a moeri.*
Hoe veel broeders hebt gij?	*Kwantoe roeman bo tien?*
Ik heb er geen in leven.	*Mi no tien ningoen na bieda.*
Zij zijn alle jong gestorven.	*Nan toer a moeri moetsja.*

Dat is droevig voor u.	*Esai ta triestoe pa bo.*
Wij moeten alle eenmaal sterven.	*Nos toer mestér moeri oen dia.*
Denk daar dikwijls aan.	*Korda moetsjoe bé n'esai.*
Vaar wel, groet uwe familie van mij.	*Adios, koemiendá bo familia pa mi.*
Zonder mankeeren.	*Sien falta.*
Wees zoo goed en zeg uw vriend Frans, dat ik nog dezen avond bij hem zal komen.	*Bo kiér ta asina bon di biesa bo amigo Frans, koe lo mi bini es anotsji ainda cerka djé.*
Naar huis gaande zal ik bij hem aangaan.	*Ora mi ta bai kas lo mi pasa cerka djé.*

—o—

6.

Leen mij even uw pennemes.	*Fia mi bo pennemes pa oen momentoe.*
Zie daar hebt gij het.	*Alé.*
Het is zeer bot.	*El ta masjar stompi.*
Dat weet ik wel, maar ik heb geen ander.	*Mi sabi, ma mi no tien otro.*
Heb de goedheid, mij deze pennen te vermaken.	*Haci mi pleizier di korta es pennan aki pa mi.*
Met veel genoegen.	*Koe moetsjoe goestoe.*
Wat heb ik slecht papier.	*Ki mal papeel mi tien.*
Gij klaagt altijd over uw papier.	*Bo ta keha semper ariba bo papeel.*
Ik bid u, zie eens, hoe het vloeit.	*Mi ta pidi bo, mira kom el ta vloei.*
Waarom koopt gij geen beter?	*Pakiko bo no ta koempra mihoor?*
Op het gezigt schijnt het goed te zijn.	*Na biesta el ta parcé bon.*

Geef mij een weinig van uwen inkt; want de mijne is te dik.	Doena mi oen poko di bo inkt; pasobra es di mi tà moetsjoe dieki.
Zie daar hebt gij een weinig.	Ata aki bo tien oen poko.
Ik dank u.	Mi ta gradici bo.
Hebt gij uw voorschrift geschreven?	Bo a skierbi bo exempel?
Ja, ik heb het geschreven, maar zonder datum.	Si, mi a skierbiéle, ma sien dato.
Den hoeveelsten is het van daag?	Kwantoe nos tien awé?
Wij hebben heden den derde.	Awé nos tien tres.
Gij schrijft veel te gaauw.	Bo ta skierbi moetsjoe ligeer.

—o—

7.

Ik ken mijne les nog niet.	Mi no sabi mi les aïnda.
Gij hebt nog tijds genoeg.	Bo tien basta tempoe aïnda.
Ik zal ze eens bij u opzeggen.	Lo mi doena bo é oenbé.
Geef mij uwe spraakkunst.	Doena mi bo spraakkunst.
Daar is ze.	Atéle.
Leen mij, als het u belieft, een vel postpapier.	Fia mi, si bo kieer, oen vel di postpapier.
Ik zal papier laten halen, en U een ander terug geven.	Lo mi larga boeska papeel, i lo mi bolbé doena bo oen otro.
Zie daar is er een.	Mira ata oen aki.
Het is niet noodig, dat	No ta di mestér, koe bo

gij mij een ander terug geeft.	ta doena mi oen otro trobé.
Dan dank ik u vriendelijk.	Anto mi ta gradici bo amiestosamente.
Wat wilt gij schrijven?	Kiko bo kieer skierbi?
Ik wil een' brief schrijven	Mi kieer skierbi oen brifi.
Aan wien?	Na kende?
Aan den Heer van *Elpenbeen*.	Na sjon van *Elpenbeen*.
Waar hebt gij den inktkoker gezet?	Oenda bo a poné inktpot?
Daar staat hij op de kleine tafel.	El ta ariba meza tsjikito.
Gij hebt gelijk, ik had hem niet gezien.	Bo tien razon, mi no a mieréle.

—o—

8.

Ik heb goeden eetlust.	Mi tien appetiet.
En ik insgelijks.	I mi també.
Ik kan u zeggen, dat ik grooten honger heb.	Mi poor biesa bo, koe mi tien masjar hamber.
Mij dunkt, dat het meer dan drie dagen geleden is, dat ik niets gegeten heb.	(Ta) parcé mi, koe ta tres dia kaba, koe mi no a komé nada.
Ik sterf van honger.	Mi ta moeri di hamber.
Hebt gij niets voor mij om te eten?	Bo no tien nada pa mi komé?
Wilt gij ontbijten?	Bo kieer almorza?
Ja zeker, hoe eer hoe liever.	Sigoer, mas prestoe mas mihoor.
Is het dan nog geen tijd om te ontbijten?	No ta ora aïnda anto di almorza?
Misschien voor u; maar ik kan zoo vroeg niet eten.	Podiser pa bo; ma mi no poor komé asiena tempran.

Waarom hebt gij zulk een' grooten honger?	Pakiko bo tien tantoe hamber?
Omdat ik gisteren niet gegeten heb.	Paşobra mi no a komé nada ajera.
Hebt gij dan gisteren niets gegeten?	Bo no a komé nada ajera?
Neen, ik heb niets dan een stuk brood gegeten.	No, mi no a komé nada, oen pieda pam sool mi a haja.
Nu, dat heet ik ook geen eten.	Awor, esai no ta jama komé tampóko.
Maar ik heb ook dorst.	Ma mi tien sed també.
Wilt gij een glas water?	Bo kiër oen glas di awa?
Ja, wel twee.	Si, mas ki ta doos.

—o—

9.

Ik zal een kop koffij voor u zetten.	Lo mi traha oen koppi koffi pa bo.
Misschien houdt gij meer van thee.	Talbés bo ta prefera thee mehoor.
Het is mij onverschillig.	Pa mi ta mes koos.
Wilt gij dan groene of zwarte thee?	Bo kiër anto thee berde ó pretoe?
Welk onderscheid is er tusschen die beide?	Ki diferencia tien den di es doos?
Zwarte thee is in de zon, en groene in den oven gedroogd.	Thee pretoe ta sekaar na solo, i berde den forne.
Het spijt mij, dat ik u zoo laat wachten.	Ta dweel mi, koe mi ta larga bo warda asiena.
Het water kookt nog niet.	Awa no ta herebé aïnda.
Wilt gij suiker en melk?	Bo kiër soeker i leetsji?
Ik dank u, ik gebruik geen melk.	Danki, mi no ta gasta leetsji.

Moet gij zelf ook geen thee drinken?	Bo mees no meṣtér bebé thee també?
Neen, ik zal een kop koffij nemen.	No, lo mi toema oen koppi-koffi.
Wil ik u een glas bier of wijn schenken?	Bo kiër mi basja oen glas di serbees ó bienja pa bo?
Een glas bier? kom aan, dat zou niet slêcht zijn.	Oen glas di serbees? bam, lo no ta maloe.
Bier is een gezonde drank.	Serbees ta oen bibieda saloer.
Het ware te wenschen dat men minder rum gebruikte.	Mara (koe) hende tabata gasta mas poko rom.
Dat zou eene weldaad voor de gansche maatschappij zijn.	Esai lo tabata oen faboor pa hinteer sociëdad.

—o—

10.

Mijn vriend, kom dezen middag bij mij eten.	Mi amigo, bini komé merdia cirka mi.
Gij zijt wel vriendelijk, het zal mij zeer aangenaam zijn.	Bo ta biën bon, lo ta oen pleizier pa mi.
Ik heb nog eenige zaken te verrigten; maar in een' oogenblik zal ik terug zijn.	Mi tien algoen afèr aïnda di haci; ma na oen momento lo mi bolbé.
Tot straks dan.	Té aworó anto.
Ha! zijt gij reeds terug gekomen?	Ha! bo a bolbé kaba?
Ik ben niet lang uitgebleven.	Mi no a tarda moetsjoe.
Heeft men de tafel reeds gedekt?	Nan a poné meza kaba?

O ja, men brengt het eten al op.	*O si, nan ta tresé koemienda kaba.*
Wy zullen eerst soep eten.	*Lo nos bebé soppi promeer.*
Mag ik U een stukje van dit gebraden vleesch geven?	*Mi por doena bo oen pieda di es karne hasaar aki?*
Wilt gij vet of mager hebben?	*Bo kieer goordo ó flakoe?*
Een weinig van beide.	*Oen poko di kada.*
Zult gij geen gekookt vleesch eten?	*Lo bo no komé karne herebé?*
Ik wil liever gebraden vleesch hebben.	*Mihoor mi kieer karne hasaar.*
Houdt gij niet van gebakken visch?	*Bo no ta stiema pieskaar hasaar?*
Dat vleesch is al te gaar.	*Es karne aï ta moetsjoe koesjier.*
Wat? het mijne is gansch raauw.	*Kiko? es di mi ta toer koeroe.*
Wees zoo goed en geef mij een stuk brood.	*Haci mi faboor di doena mi oen pieda pam.*
Wilt gij versch of oudbakken brood?	*Bo kieer pam freskoe ó bjeuw?*
Ge zijt een kleine eter.	*Bo ta komé poko.*
Ik heb genoeg gegeten.	*Mi a komé basta.*

—o—

11.

Waarom komt gij zoo laat?	*Pakiko bo ta bini asienda laat?*
Ik dacht, dat het nog vroeg genoeg was.	*Mi a korda, koe tabatta basta tempran ainda.*
Ik geloof, dat ge u onder weg hebt opgehouden.	*Mi ta keré, koe bo a tarda na kamiena.*

Ja, ik ben even bij den Heer *F.* aan geweest.	*Si, mi a passa oen ratikoe cirka Senjor F.*
Ik ben dezen morgen ook te laat opgestaan.	*Mi a lamanta també moetsjoe laat awé.*
Ik geloof, dat ge u niet eens gewasschen hebt.	*Mi ta keré, koe bo no a laba bo kára mees.*
Weet ge niet, dat ik geen morsige kinderen dulden kan.	*Bo no sabi anto, koe mi no poor wanta ningoen moetsja soesji.*
Ik zal voortaan trachten altijd zindelijk te zyn.	*Lo mi perkoera desdi awoor di ta semper liempi.*
Sta altyd vroeg op; verrigt uwe morgengebeden, en zorg uwe handen en uw aangezicht te wasschen, uw haar te kammen, uwen mond te spoelen, en uwe tanden schoon te maken.	*Lamantá semper tempran; haci bo oracion di maïnta, i perkoera di laba bo manoe i bo kára, di penja bo kabei, di spoelá bo boka i di liempia bo diënte.*
Myn heer! mag ik eens uit gaan?	*Meneer! mi poor bai afoor poko?*
Gij zyt pas gekomen en gy vraagt terstond om uit te gaan.	*Ta awoor noema bo a jega, i bo ta piedi oenbé pa bai afoor.*
Ik zie wel, dat gy uwen tyd maar zoekt te verkwisten.	*Mi ta miera biën, koe bo ta boeska noemá di perdé bo tempoe pornada.*
Denk om de deur achter u toe te trekken.	*Korda pa sera poorta bo tras.*
Waarom hebt gy de deur open gelaten?	*Pakiko bo a larga poorta habrier?*
Ik heb ze open gevonden.	*Mi a haja el (hajé) habrier.*

—o—

12.

Het is tyd om te schrijven, neem uw voorbeeld.	*Ta ora di skierbi: toema bo exempel.*
Hebt ge eene pen, papier en inkt?	*Bo tien oen pen, papeel i inkt?*
Ik heb alles wat ik noodig heb.	*Mi tien toer kiko mi mesteer.*
Zorg nu langzaam en netjes te schrijven.	*Perkoera awoer di skierbi pokopoko i bonito.*
Pas op om geene vlakken op uw schrift te maken.	*Miera pa no haci vlek den bo skrift.*
Het zijn geene vlakken, maar het papier vloeit.	*Esainan no ta vlek, ma papeel ta vloei.*
Wees zoo goed mij een vel postpapier, lak en ouwels te geven.	*Haci mi faboor di doena mi oen vel di postpapier, lak i ouwels.*
Kan de knecht dezen brief niet naar den post brengen, en het port betalen?	*Kriaar no por hieba es briefi aki na post, i paga soe port?*
Ja, maar vraag hem of hij geld genoeg by zich heeft.	*Si, ma poentra el (poentréle) si el tien basta plaka koe el (kon é).*
Jan, hebt gij geld bij u?	*Jan, bo tien plaka aji?*
Ik heb geen geld genoeg bij mij.	*Mi no tien basta plaka aki.*
Wel, dan zal ik er u nog wat bij geven.	*Wel, lo mi doena bo ainda algoen acirka.*
Leen het mij maar, morgen zal ik u alles teruggeven.	*Fia mi esai noemá, manjan lo mi bolbé (doena) bo toer.*
Dat vergeet gy wel eens, schoon het zeer slecht gehandeld is.	*Esai bo sa loebida algoen bés, apesaar koe ta masjar mal hasier.*

13.

Waar is de meid?	*Oenda kriaar moeheer ta?*
Ik weet het niet, maar ik geloof, dat zy in de keuken is.	*Mi no sabi, ma mi ta kere koe el ta den koesjiena.*
Heb de goedheid haar te roepen.	*Haci mi faboor di jama el (iamele.)*
Maria, mynheer vraagt naar u.	*Maria, Sjon ta poentra pa bo.*
Wat belieft u, mynheer!	*Wablief, Sjon!*
Maak spoedig vuur aan, en laat den jongen water en hout halen.	*Pega kandela ligeer, i larga moetsja boeska awa i paloe.*
Dat heb ik reeds gedaan, en uwe koffy is gereed.	*Esai mi a haci kaba, i koffy ta klaar.*
Haast u, en geef my myne kleederen.	*Haci ligeer, i doena mi mi panja.*
Moet gy nu reeds uitgaan?	*Bo mester bai afoor awoor kaba?*
Ja, men wacht my.	*Si, nan ta warda mi.*
Waar zyn myne laarzen?	*Oenda mi lers ta?*
Die heb ik gisteren avond by den schoenmaker gebragt.	*Ajera nootsji mi a hieba nan cirka sapateer.*
Geef my dan myne schoenen maar.	*Doena mi anto mi sapátoe noemá.*
Zy staan aan het voeteneinde van het bed.	*Nan ta na pia di káma.*
Wilt gij geen schoon linnengoed aantrekken?	*Bo no kieer biesti pánja liempi?*
Alles ligt op den stoel aan het hoofdeneinde van het bed.	*Toer koos ta ariba stoeltsji na kabees di káma.*
Dat goed is alles behalve schoon, hoor je.	*Es panja por ta kiko bo kieer, ma liempi el no ta, tendé.*

Dat dan ik niet helpen, het is de schuld van de waschvrouw.	*Esai mi no por joeda; ta falta di labadéra.*
Geef mij ook een rooden zijden zakdoek.	*Doena mi també oen linso di seda koraal.*

—o—

14.

Mijn heer! men heeft mij gezegd, dat gij met de laatste gelegenheid allerhande soorten van lakens ontvangen hebt.	*Sjon! nan a biesa mi, koe bo a ricibi koe laatste okasjon, toer soorto di laken.*
Ja, mijn heer! om u te dienen.	*Si, mi Sjon! pa sierbi bo.*
Laat mij eenige stukken Hollandsch laken zien.	*Larga mi miera algoen pésa di laken Hollandés.*
Wilt gij laken voor een broek, rok, jas of voor een vest?	*Bo kieer laken pa oen karson, rok, jas ó sjilet?*
Laat mij eerst eens zien wat ge hebt.	*Larga mi miera promeer kiko bo tien.*
Zie daar, dit is best, fijn laken.	*Miera aki, esaki ta di mihoor i laken fieni.*
Ja, maar die kleur bevalt my niet.	*Si, ma es koloor no ta goesta mi.*
Waarom niet, het is toch thans de modekleur.	*Pakiko no, toch ta awoor koloor di moda.*
't Is mogelijk; maar het is te lichtgeel.	*Por ta; ma ta geel moetsjoe klaar.*
Wat zegt gij dan van dit stuk	*Kiko bo ta papia anto di es pésa aki?*
Het laken is beter, maar ik draag niet gaarne rood; het loopt te zeer in het oog.	*Es laken ta mihoor, ma mi no ta stiema di biesti koraal; ta kaï moetsjoe na biesta.*

Zie daar de monsters van al mijne lakens; zoek zelf uit, wat u het beste aanstaat.	Miera aki monster di toer mi laken; skohé bo mees es koe ta goesta bo mas.
Wees zoo goed, mij dit donkerbruine en zwarte eens te laten zien.	Haci mi faboor di larga mi miera es bruin skoer i preetoe.

—o—

15.

Hoe duur verkoopt gij de el van dit zwarte laken?	(Pa) kwantoe bo ta bendé oen bára di es laken preetoe?
Zes gulden vijftig.	Seis gulden cienkwenta.
Kom, kom, dat is veel te veel.	Holo, ta masjar kará.
Inderdaad niet, het is extra fijn en deugdzaam laken.	No, di berdad, ta masjar fieni i bon laken.
Ik zal u vijf gulden voor de el geven.	Lo mi doena bo cienkoe gulden pa bára.
Het kost mij bij inkoop meer.	Mi mes ta paga mas.
Gij zult toch wel iets laten afdingen.	Toch lo bo larga bieder algo?
Daar (dewijl) ik u niet overvraagd heb, zoo kan ik mij ook niets laten afdingen.	Ja koe mi no a piedi bo moetsjoe, mi no por larga bieder nada tampóko.
Gij krijgt toch daarvoor niet wat gij mij vraagt.	Toch bo no ta haja pa el (pé) lo ki bo a piedi mi.
Zie daar, ik zal het voor zes gulden laten, dat is alles wat ik doen kan.	Miera, lo mi largé pa seis gulden, ta toer kiko mi por haci.

Waarlijk, het is te duur.	Di berdad, ta moetsjoe káro.
Integendeel, het is zeer goedkoop.	Kontrari, ta masjar baráta.
Wel nu dan, snijd er 10 ellen voor mij af.	Bam anto, korta 10 bára pa mi.
Hebt gij geen voering en knoopen noodig?	Bo no mestér (di) foeroe i botón?
Voering wel, hebt gij die?	Foeroe si, bo tiené?
Belieft gij zijden of wollen te hebben?	Bo kieer é di seda ó di lána?
Ik wil liever taf.	Mihoor mi kieer taf.
Rozenkleurig of lichtblaauw?	Koloor di rosa ó blaauw helder?
Geef mij zes el van dat grijze.	Doena mi seis bára di es grijs.
Daar hebt gij ze.	Ata nan.
Zie daar uw geld.	Ata bo plaka.

—o—

16.

Kom aan, het is tijd om te gaan.	Bam, ta ora di bai.
Laat onze paarden zadelen.	Larga sieja nos kabai.
De paarden zijn reeds gezadeld.	Kabainan ta siejaar kaba.
Hebt gij mijne schoenen gepoetst en mijne kleederen afgeschuijerd?	Bo a liempia mi sapatoe i skeijer mi panja?
Gy moet myn valies achter het zadel gespen.	Bo mestér gesp mi valies tras di sieja.
Geef my myne karwats myne sporen en handschoenen.	Doena-mi mi karbaatsji, mi spoor i mi handschoen.

Hoe ver is St. Barbara van hier?	Kom leuw Sta Barbara ta for di aki?
Twee en een half uur.	Dos ora i mei.
Welken weg zullen wy nemen?	Ki kamiena lo nos toema?
Wy kunnen langs Domingito en Zuurzak ryden.	Nos poor passa banda di Domingito i Zuurzak.
Ik geloof, dat die weg niet te best is.	Mi ta keré, koe es kamiena no ta moetsjoe bon.
Die weg is zeer goed; er is geen gevaar, noch by dag noch by nacht.	Es kamiena ta masjar bon: no tien ningoen rieskoe ni di dia, ni anootsji.
Wanneer wy nu digt by den berg gekomen zyn moeten wy regts inslaan.	Ora nos jega awoor cirka di seero, nos mestér drinta na banda dretsji.
Kunnen wy hier logeren?	Nos por passa anotsji aki?
Laat onze paarden dan op stal zetten en verzorgen.	Larga boeta anto nos kabai na stal i perkoera pa nan.
Morgen zeer vroeg vertrekken wy weder.	Manjan masjar tempran, nos ta parti trobé.
Ik verzoek u, ons morgen by tyds te laten wekken.	Mi ta piedi bo, di lamanta nos manjan na ora.

—o—

17.

Hoe lang hebt gy reeds muzyk geleerd?	Kwantoe tempoe kaba bo ta sienja muzyk?
Al meer dan twee jaren.	Mas koe dos anja kaba.

Gy hebt, voor dezen korten tijd, groote vorderingen gemaakt.	Pa es poko tempoe-ai bo a bai bon tantoe adilanti.
In der daad, gy speelt reeds aardig op het klavier.	Di berdad, bo ta toka piano basta bon kaba.
Bespeelt gy ook nog andere instrumenten (speeltuig)?	Bo ta toka també otro instrument aïnda?
Ik doe een weinig aan de viool (vedel); blaasinstrumenten bevallen my niet.	Mi sabi (sâ) viool oen poko; instrumentnan di biëntoe mi no ta goesta.
Ik speel alle dagen een uurtje, om my te oefenen.	Toer dia mi ta toka oen ora pa sienja mi koerpa.
Daar doet gy wel aan; want de muzyk is een der aangenaamste vermaken.	Esai bo ta haci bon; pasobra muzyk ta oen di mas goestoso pasatempoe.
En de kunst wordt niet dan door oefening verkregen.	I hende no ta bai adilanti, si el mes no ta sienja soe koerpa.

—o—

18.

Goeden dag, Jufvrouw.	Goeden dag, Sjon Mosa!
Uwe dienares; zoo zyt gy eindelyk daar?	Bo sierbidoor; zoo, bo a jega alafien?
Ik heb u met ongeduld zitten wachten.	Mi a sienta warda bo té pa fada.
Vergeef my, ik kon niet eerder komen.	Pordona mi, mi no poor a bini mas prestoe.
Ga zitten, als 't (het) u belieft.	Sienta, si bo ta hieba goestoe.
Hoe is het met uwe moeder?	Kom ta koe bo mama?

Zy is van daag beter dan gisteren.	Awé el ta mihoor koe ajéra.
Daar ben ik bly om.	Esai ta legra mi.
Gaat de doctor nog over haar?	Docter ta kamna aïnda arieba djé?
Reeds meer dan drie maanden; maar het schynt, dat hy haar niet van hare ziekte genezen kan.	Mas koe tres loena kaba; ma parcé koe el no por koeréle di soe enfermidad.
Maar wat scheelt haar dan toch eigenlyk?	Ma kiko ta falté anto?
Ik weet het niet, myn verstand staat er voor stil.	Mi no sabi, mi no ta komprendé nada di esai.
Zy ziet er zeer teringachtig uit.	El ta moenstra manera el tien de tering.
Men heeft verschillende soorten van tering.	Tien bários soorto di tering.
Zoo als: Borsttering, longtering, levertering, keelteering, rugteering, buiktering.	Komo: tering di peetsjoe, di boffi, di higra, di gargánta, di lomba, di barieka.
En daar is dikwyls de dood het einde van.	I moetsjoe bés morto ta kabamentoe di esai.
Ach ja! de mensch is aan vele kwalen blootgesteld.	Ai si! hende ta exponeer na moetsjoe enfermidad.
Zoo lang er leven is, is er hoop.	Tantem (koe) tien bieda, tien speranza.
Ik verzeker u, dat zy, een paar dagen geleden, den dood reeds op de lippen had.	Mi ta sigoera bo, koe doos dia pasaar el tabatien moorto arieba soe kára kaba.
Wy willen het beste hopen.	Nos ta spera es koe ta mihoor.

19.

Myn vriend ! waarom waart gy gisteren niet van onze party ?	Mi amiego, pakiko bo no tabata na nos kompanïa ajera ?
Ik ben ongesteld geweest.	Mi tabata maloe.
Geef my uwe hand.	Doena mi bo manoe.
Gy zijt nog koortsachtig.	Aïnda ta manéra bo tien kaïntoera.
Gisteren had ik eene heete, brandende koorts, en dezen morgen lag ik aan de koude koorts.	Ajera mi tabata kiema koe oen kaïntoera kajente, i awé majinta mi tabata droemi koe kalafrioe.
Myn broeder heeft ook de alledaagsche koorts.	Mi boetsje també tien kaïntoera di toer dia.
Met de anderdaagsche en derdendaagsche koorts, kan men soms lang sukkelen.	Koe kaïntoera di oen dia si oen dia no, i di tercera dia, hende por pená largoe.
Ik heb zware hoofdpyn.	Mi tien doloor di kabees pisaar.
Gy moet u laten koppen, aderlaten (ook *laten*) of eene spaansche vlieg laten zetten.	Bo mestér larga kop bo, sangrá ô larga boeta oen spaansche vlieg.
Ik heb reeds meermalen een vometief, (*braakmiddel*) enz. gebruikt.	Mas bés kaba mi a toema oen vomatief, i otro koos mas.
Hebt gij de pokken en de mazelen al gehad ?	Bo a hajà broehéra i sarámpi kaba ?
De mazelen wel ; maar de pokken niet.	Sarámpi si ; ma broehéra no.
Zijt gy ingeënt (gevaccineerd) ?	Bo ta geënter ?
Reeds in myne jeugd.	Tempoe di mi moetsja kaba.

Weet gy wie de uitvinder der vaccinatie is?	Bo sabi kende a inventa bakoena?
Eduard Jenner, een engelsch arts, op het einde der vorige eeuw.	Eduard Jenner, oen docter inglés, na kabamentoe di sieglo pasar.

—o—

20.

Zoo, buurvrouw, is je (uw) man thuis (te huis)?	Ahá! bisienja, bo mari ta na kas?
Hy is aan 't werk in de smedery.	El ta traha den winkel di smid.
Dan zal ik maar even bij hem loopen.	Anto lo mi bai oen momento círka djé.
Goeden morgen, baas smid, dat gaat er hier lustig toe.	Morgen, baas, ta bai koe goestoe aki.
Ja vriend, men moet het ijzer smeden, terwyl het heet is,	Si amiego, hende mestér bati heroe, ora el ta kajente.
Zet dezen bout eens even in de schroef, en vyl er een punt aan.	Boeta es bout aki oen poko den di schroef, i vyl oen poenta na el (né.)
Myne vyl is erg bot.	Mi vyl ta masjar stompi.
Smeed er nu op uw aanbeeld een' fermen kop op.	Pega awoor arieba bo aanbeeld oen bon kabees na el (né.)
Trek even den blaasbalg en smyt een schop kolen op het vuur.	Hala blaasbalg oen poko, i tiera oen schop di karbon arieba kandéla.
De moer van die schroef is verlopen.	Moer di es schroef ta loko.
Leg den voorhamer op zy, en reik my dien	Boeta voorhamer oen banda, i doena mi

moker daar eens aan.	es moker aja oen poko.
Neem de tang en haal het yzer uit het vuur.	Toema tang i saka es heroe for di kandéla.
Er is geen water genoeg in den koelbak.	Den koelbak no tien basta awa.
Zie daar, ik ben er klaar mede.	Ata, mi ta klaar koe el (kon é) kaba.

—o—

21.

Frans, loop eens even naar Piet Geurkens, en verzoek hem, van dadelijk eens bij mij te komen.	Frans, korre bai cirka Piet Geurkens, i pidié di bini oenbés cirka mi.
Zoo, Baas timmerman, ik heb u laten roepen, om het dak van mijn huis eens na te zien.	Aha, baas karpinteer, mi a larga jama bo, pa bin miera dak di mi kas oen poko.
Dat is goed, mijn heer, ik ben tot uw dienst.	Ta bon, Sjon, mi ta na bo sierbiesji.
Het heeft met den laatsten regen schrikkelijk gelekt.	El a lek masjar koe es oeltimo awaséro.
Geen wonder, dat was me dan ook een regentje.	No ta milager, esai tabata també oen awaséro di berdad.
Er moet eene belangrijke reparatie plaats hebben.	Mestér haci oen dretsjamentoe grandi na el. (n'é)
Dan zal de metselaar daar ook wel aan te pas moeten komen.	Anto metselaar també lo mestér joeda acirka.
Ik zal vandaag alles nazien, dan kunnen wij morgen beginnen.	Lo mi ripará toer koos awé, anto manjan nos por koemiensa.

Zeer goed, ik zal den mestselaar en smid laten roepen.	*Masjar bon, lo mi larga jama metselaar i smid anto.*
Het noodige hout, pannen en kalk zal ik laten bezorgen.	*Paloe, koe tien mestér, pannetsje i kalki lo mi larga boeska.*
Zorg nu alles goed na te zien, goed werk te leveren, en laat uw volk niet loopen dagdieven.	*Perkoera awoor di riparà toer koos bon, di entrega' bon trabau, i di no larga bo hendeñan kamna por nada.*

—o—

22.

Vader, de metselaar heeft de kalk gebragt.	**Papá, metselaar a tresé kalki.*
Best, mijn kind: weet ge wel wat kalk is, en wat men met kalk doet?	*Bon, mi jioe: bo sabi kiko ta kalki, i kiko hende ta haci koe kalki?*
Wel zeker, gebrande steenen of schelpen om met wåter en zand of klei gemengd, tot het metselen gebruikt te worden.	*Wel sigoer, piëdra ó kokoliesji kimaar, pa metsel kon é, ora a broehé koe zantoe ó klei.*
En welk onderscheid is er dan tusschen gebluschte en ongebluschte kalk?	*I ki diferencia tien anto den kalki koe ta pagaar i koe no ta pagaar ó bieboe?*
Gebluschte kalk is reeds met water gelescht, en ongebluschte niet.	*Kalki pagaar tá es koe a basja awa ariba kaba, i es koe no a basja awa ariba aïnda, ta kalki bieboe.*

De handlangers kruijen de bouwstoffen aan.	*Handlangers ta tresè koos di trabau ariba kruiwagen.*
Met den troffel schept de metselaar de kalk uit den kalkbak.	*Koe koetsjára metselaar ta saka kalki for di soe bakki.*
Met den metselhamer, slaat hij de steenen regt en vast in elkander.	*Koe soe martien, el ta batti piedra na nan loegaar i bon seraar den otro.*
Gebruikt de metselaar ook eene nijptang en bijl?	*Metselaar ta oesa també oen nijptang i haatsja?*
Dat zijn gereedschappen van den timmerman: de nijptang om spijkers uit het hout te trekken, en de bijl om te hakken en te houwen.	*Esai ta herment di karpinteer: nijptang pa saka kláboe for di páloe, i haatsja pa kap.*
En wie gebruikt vijzel en stamper?	*I kende ta oesa oen vijnsel i manga?*
Vraag uw meester eens, wat eene handspaak, een hefboom, eene windas, eene dommekracht en een kaapstander is.	*Poentra bo meester kiko ta oen handspaak, oen hefboom, oen windas, oen dommekracht i oen kaapstander.*

—o—

23.

Mietje, mijn kind, kom eens even hier.	*Mietje, mi jioe, bini oen ratoe aki.*
Ja, beste moeder, ik kom dadelijk.	*Si, mi bon mama, mi ta bini oen bés.*
De waschvrouw heeft de wasch t'huis gebragt.	*Labadéra a tresé panja liempi na kas.*

Voor dat ge het goed in het kastje legt, moet alles worden nagezien.	*Promeer bo boeta panja den kasji, toer koos mestér ta riparar.*
Zie hier dezen zakdoek moet ge nog zoomen.	*Miera, es linsoe di sakoe aki, bo mestér zomé aïnda.*
En dit paar hemden van vader verstellen.	*I dretsja es dos kamiesa aki di bo tata.*
Ik heb nog een paar kousen en sokken aan te breijen.	*Mi tien ainda oen paar di meeja largoe i kortikoe pa brei pia nobo na nan.*
Bewaar die breinaald, uw naaldenkoker, vingerhoed en uwe rijgpen in het naaidoosje.	*Warda es angoeha di brei, bo kokertje di angoeha, vingerhoed i bo pennetje di pasa sienta, den doosje di kosé.*
Steek deze spelden op uw naaikussen.	*Hienka es fenéta i angoehanan aki ariba lo koesientsje.*
Hoe dikwijls heb ik u gezegd: eene plaats voor elk ding, en elk ding op zijne plaats.	*Kwantoe bés mi a biesa bo: oen loegaar pa kada koos, i kada koos na soe loegaar.*
Deze twee beddelakens zijn in het midden afgesleten, die moeten omgezet worden, het buitenste (naar) binnen.	*Es doos laken di káma ta gastaar kaba na meimei: mestér biera nan, es koe ta pa foor pa den.*
Uwe kousen moet gij goed stoppen.	*Bo mestér stop bo meeja bon.*
Dat wint alweder een stuivertje uit, en een stuiver bespaard is een stuiver gewonnen.	*Koe esai nos ta gana trobé oen poko, i oen plaka gespaar ta oen plaka ganaar.*

24.

Om het geluid der dieren uit te drukken, gebruikt men in het hollandsch verschillende woorden b. v.:	*Pa doena di konocé boos di animal, hende ta oesa diferente palabra; por exempel:*
Het paard hinnikt.	*Kabai ta grietá.*
De ezel balkt.	*Boeriekoe ta grieta.*
De hond blaft.	*Katsjoor* » »
De muis piept.	*Raton* » »
De os, de koe loeit.	*Boeë, báka* » » boe.
Het schaap, de geit, blaat, bleet.	*Karneer, kabrietoe ta grieta* bè.
De kat maauwt.	*Poesji ta grieta* miaauw.
Het varken knort.	*Poorko ta groenja.*
De kikvorsch kwakt.	*Dorí ta kanta.*
De leeuw brult.	*Leeuw (lion) ta brulle.*
De beer bromt.	*Beer (oso) ta groenja.*
De wolf huilt.	*Wolf (lobo) ta jora.*
De vos jankt.	*Vos* » »
De tijger grimt.	*Tiger ta rabiá.*
De slang sist.	*Kolébra ta soepla.*
De vogels zingen.	*Páranan ta kanta.*
De haan kraait.	*Gai* » »
De duif kirt.	*Palomba* » »
De hen kakelt.	*Galienja* » » *weeboe.*
De eend, de gans kwakt.	*Patoe, gans ta grieta.*
De paauw schreeuwt.	*Paauwies ta grieta.*
De uil krast.	*Para-broeha ta grieta.*

—o—

25.

De vogels vliegen door de lucht.	*Páranan ta boela na lária.*
De visschen zwemmen in het water.	*Pieskaar ta landa den áwa.*
De beesten loopen en grazen in de weide.	*Beestianan ta kamna i ta komé den wei.*
Als men de beesten drenkt, dan drinken ze.	*Ora ta doena beestia áwa, nan ta bebé.*
De slangen kruipen langs den grond.	*Kolébra ta lastra na teera.*
De zwaar bevrachte, snel zeilende schepen steken in zee.	*Nabioe bon kargaar, koe ta kamná doeroe, ta bai lamar.*
De wind blaast in de zeilen en huilt door de lucht.	*Biëntoe ta soepla den béla i ta borota na lária.*
Men rijdt te paard, op een' ezel, en gaat te voet.	*Hende ta bai* na *kabai,* ariba *boeriekoe i ta kamna* koe *pia.*
Hij wandelt op zijn gemak, hij gaat langzaam, stapt goed door, hij loopt hard.	*El ta kuijer na soe sosiëgo, el ta kamná pókopoko, el ta bai oen bon pasoe, el ta koeri doeroe.*
Hij rijdt zyn paard bekaf.	*El ta manda soe kabai, té é no por mas.*
De eenden zwemmen op het water, en duiken naar den grond.	*Pátoe ta landa ariba awa, i ta samboeja abau.*
Eene plank drijft op het water; maar een steen zinkt.	*Oen tabla ta drief ariba awa; ma oen piëdra ta zink.*
De donder weergalmt van het gebergte.	*Donder ta soná trobé foor di seeronan.*
Het tegen vaste ligcha-	*Sonamentoe, koe ta bolbé*

men terug gekaatste geluid, noemt men: *echo.*	sona kontra oen kos nos ta jama: *echo.*
De zon schijnt door het venster op de tafel.	Solo ta bini pa bentana ariba mesa.
Het licht valt door het dakvenster op den zolder.	Loes ta kaï pa bentana di dak ariba zolder.
Het licht breekt aan.	Di dia ta koemiensa abri.
Gij staat u zelven in het licht.	Bo mees ta kieta bo loes.
Zij staan mij in het licht.	Nan ta kieta mi loes.
Ga mij uit het licht.	Kieta foor di mi loes.
Er kwam een verschrikkelijk onweer op.	Tabata lamanta oen tempoe terribel.
Duisternis bedekte de aarde.	Skoeridad tabata tapa teera.
De bergen daverden en de zee loeide.	Seeronan tabata sagoedi, i lamáar tabata borotá.

—o—

26.

Zoo vriend Jan, zyt ge daar?	Zoo, amigo Jan, bo t'aï?
Ga je meê buiten de poort? ik ga myn' vlieger oplaten.	Bo ta bai koe mi foor di poorta? mi ta bai hiesa mi vlieg.
Heb je niet een stuk touw, dan zullen wy het aan het myne knoopen; dan gaat hy nog veel hooger.	Bo no tien oen pieda kaboeja, anto lo nos konopé cirka es di mi anto el ta soebi moetsjoe mas haltoe.
Maar je moet een dot aan zyn' staart binden, anders gaat hy kopjebuitelen.	Ma bo mestér poné oen bondeltje na soe ráboe, sino el ta tiera kabisá.

Ik wil liever wat gaan hoepelen.	Mi kieer bai hoenga hoepel mihoor.
Maar het is nu geen hoepeltyd.	Ma awoor no ta tempoe di hoepel.
Dan zullen wy gaan tollen.	Anto lo nos bai hoenga trom.
Hebt ge een dryf- of een priktol?	Bo tien oen trom di soeta ó oen trom di poei?
Ik heb beiden; maar geen zweep.	Mi tien toer dos; ma oen swiep mi no tien.
Hoort eens, jongens, mag ik meê doen?	Tendé, moetsjanan, mi poor hoenga hoentoe?
Gy niet, gij zijt vandaag niet in de school geweest.	Abó no, bo no tabata awé na skool.
Verwissel uwen tol met een boek.	Troka bo trom pa oen boeki.
Wil je met mij knikkeren? ik heb mooije knikkers.	Bo kieer hoenga malber koe mi? mi tien boenieta malber.
Kom aan, hier hebben wij eene goede knikkerbaan.	Bam, aki nos tien oen bon loegaar di hoenga malber.
Ik zal u maar dadelijk van de baan knikkeren.	Lo mi blok bo oen bés foor di bo loegaar.
Holo, je moet van meet aan beginnen.	Holó, bo mestér koemiensa na méta.
De jongens van onzen buurman waren aan het koten.	Es moetsjanan di nos bisienja tabata hoenga koe koot.
Waar worden de koten van gemaakt?	Di kiko hende ta traha koot?
O, wat vraag je toch, een koot is een beentje uit den hiel van	O, kiko bo ta poentra toch, oen koot ta oen weesoe foor di hieltsje

een varken of eene koe.	di poorko ó báka.
En een bikkel, waarmede de meisjes bikkelen, is een beentje uit de poten der schapen.	I oen piespies koe moetsja moeheernan ta bikkel kon é, ta oen weesoe foor di pia di karneer.

—o—

27.

Spelen op zijn tijd, is goed; maar geen ruzie maken.	Hoenga, na ora, ta bon: ma no pleita.
Kinderen moeten om geen koot of knikkeren vechten.	Moetsja no mestér brienga pa oen koot ó oen malber.
De schoolkinderen speelden blindemannetje.	Moetsjanan di skool tabata hoenga blindemannetje.
Met toegebondene oogen, moesten zij iemand, uit het gezelschap grijpen.	(Koe) woowo maraar, nan mestér a kohé oen di partieda.
Ik hou meer van krijgertje spelen.	Mi ta goesta mihoor di hoenga káper.
Ja, dat geloof ik, dan kunt ge altijd maar bij honk blijven.	Si, es mi ta keré, anto bo poor fieka semper den honk noema.
Jongen neen, ik loop wel ferm van honk.	O no, mi ta sali wel di berdad foor di honk.
Kegelen en *kolven* zijn mooije spellen, maar niet voor kinderen.	*Kegel* i *kolf* ta boenieta wéga, ma no pa moetsja.
Wij zullen hier een hinkbaan maken, en dan gaan hinken.	Lo nos marka aki oen kros, i anto nos ta bai stoot piëdra aden.

Neen, wij zullen kaatsen en paletten.	No, lo nos hoenga piloti i rei di ploema.
Nu pas op, die kaatst moet den bal verwachten.	Awoor, kwidáu, es ki ta tiera bála mestér wardé atrobé.
Des avonds te huis kan men op het dambord, uilen- of ganzenbord spelen, kaart of domino spelen, schaken of kienen.	Anootsji na kas hende poor hoenga dam, uilenspel, ganzenbord, karta ó dominó, schaak ó loto.

—o—

28.

Wy willen nu eens over de vier jaargetijden spreken.	Bam papia awoor ariba kwater sesoen di anja.
De aankomst der *Lente* verschaft nieuwe genoegens; de boomen beginnen weder uit te botten, en de aarde tooit zich met bloemen.	Binimentoe di *Lente* ta doena pleisier nobo; paloenan ta koeminsa saka jeerba atrobé, i teera ta pintaar koe blommetje.
De *Zomer* is de warmste tijd des jaars; de velden, akkers en hoven zijn met ontelbare vruchten bedekt.	*Zomer* ta di mas kajente tempoe di anja; koenoekoe i hoffi ta jenaar koe moetsjísimo froeta.
De *Herfst* is de gewone tijd der inoogsting van vruchten; alles begint te veranderen, de bladeren der boomen vallen af, de bloemen verdwynen en het schoone, groene gras is dor en geel.	*Herfst* ta tempoe koestoemaar di kohé froeta; toer koos ta koemiensa troka, jeerba di paloe toer ta kai, blommetsje ta disparecé, i jeerba asiena boenieta berde, ta sekoe i geel.

Van de vier getyden des jaars, is de *Wintsr* het koudste; velden en wegen zyn met sneeuw bedekt, en het water is geheel digt gevrozen.	*Di es kwater sesoen di anja,* Winter *ta di mas frioe; mondi i kamiena ta tapaar koe sneeuw, i awa ta doeroe gevrozen.*
Maar, Jan, zeg mij eens, wat is vriezen?	*Ma Jan, biesa mi kiko ta* vriezen?
Hebt gy nooit gezien, dat gesmolten vet, zoodra het koud wordt, weder bestolt?	*Bo no a miera noenka, koe sebo diertir ta biera doeroe, asiena koe e fria?*
Wel nu, wanneer het zoo koud is, dat water hard wordt, dan vriest er ys op het water.	*Wel anto, kwando ta asina frioe, koe awa (ta) biera doeroe, anto ijs ta vriezen ariba awa.*
En wanneer de koude zoo veel vermindert, dat het ys smelt, dan noemt men dit: dooijen.	*I kwando frioe mengwa asiena tantoe, koe ijs dierti, anto nos ta jama esai:* dooijen.
En wat is hagelen en sneeuwen?	*I kikota* hagelen *i* sneeuwen?
Hagel (Meerv. hagelsteenen) zyn bevrozene regendruppels, die, als ronde stukjes op de aarde vallen.	*Hagel (hagelsteenen) ta goeta di awasero koe a vriezen, i koe ta kai ariba teera modi pieda pieda ijs rondoor.*
Bevriezende en in schitterend witte vlokken neervallende vochtige luchtdampen, noemt men sneeuw.	*Luchtdampen koe ta bevriezen i koe ta kai ariba teera, blankoe modi vlokki di katoena hende ta jama* sneeuw.
In myn prenteboekje staat: de boomen wa-	*Den mi boeki di printje ta para: Páloenan ta*

ren vol *rijp*, wat is dat?	*jenaar koe* rijp, *kiko ta esai?*
Dat wil zeggen, dat de daauwdroppels op de boomen bevrozen waren, en dat noemt men: rypen.	*Es kieer biesa, koe druppel di dauw a bevriezen ariba paloenan; i esai hende ta jama: rypen.*
Nevel en mist zyn waterachtige door de koude verdikte dampen, die de benedenlucht duister maken. Vandaar de onpersoonlijke werkwoorden *nevelen* en *misten*.	*Nevel i mist ta hoema di awa, koe frioe ta haci biera dieki, i koe ta haci aïre di abau skoer. Foor di esai onpersoonlijke werkwoorden* nevelen *i* misten *ta sali.*

—o—

29.

Spreekt gy Hollandsch?	*Bo ta papia Hollandés?*
Ik spreek het genoeg om my te doen verstaan.	*Mi ta papia bastante pa nan komprende mi.*
Schep moed, gy zult zeer goed leeren, indien ge u maar wat moeite wilt geven.	*Koerasji, lo bo sienja masjaar bon, si bo kieer doena bo poko trabau noema.*
Zorg met aandacht te lezen en het gelezene goed in uw geheugen te prenten.	*Perkoera di leza koe atensjon, i di tené bon na bo sintier es koe bo a leza.*
Merk wel op, dat het zelfde woord der Curaçaosche taal in het Hollandsch dikwyls verschillend wordt vertaald, en omgekeerd b. v.	*Ripara bon, koe mees palabra di linga di Curaçao poor bini na barios nifikasjon na hollandes; i di oen na otro, p. e.*

Hy heeft zich te kort gedaan.	*El a mata soe koerpa.*
Hij heeft iemand vermoord.	*El a mata oen hende.*
Hij heeft een schaap geslagt.	*El a mata oen karneer.*
De schapen scheren.	*Pela karneer.*
Zijn baard scheren.	*Kieta (soe) barba.*
Gekscheren.	*Boefoná di hende.*
Scheer u (pak) je weg.	*Bai di bo; passa bai.*
Brood bakken.	*Trahá pam.*
Een' hoed maken.	*Traha oen sombré.*
Op den winkel werken.	*Traha na winkel.*
In den tuin werken.	*Traha den koenoekoe.*
Koffij zetten.	*Traha koffi.*
Glas blazen.	*Traha glas.*
Een huis bouwen.	*Traha oen kas.*
Bier, azijn brouwen.	*Traha serbees, binager.*
Wijn persen.	*Traha bienja.*
Zich aankleeden.	*Biesti él mes.*
Zijn hoed opzetten.	*Biesti soe sombré.*
Zijne laarzen, rok enz. aantrekken.	*Biesti soe lers, rok i otro koos.*
Rouw dragen.	*Biesti rouw.*
Water drinken.	*Bebé awa.*
Soep eten.	*Bebé soppi.*
Ik zit op de bank.	*Mi ta sienta ariba banki.*
Er zit eene duif op de kerk.	*Oen polómba ta pará ariba misa.*
Ik ben van daag jarig.	*Mi ta haci anja awé.*

—o—

30.

Wat noemt men in de Spraakkunst *Homonymen?*	*Kiko nos ta ja jama den Spraakkunst* Homonymen?

Woorden, die voor twee geheel verschillende denkbeelden gebruikt worden, b v.	*Ta es palabra, koe nos ta oesa pa dos koos hentéramente diferente di otro: p. e.*
Aas.	*Pa kohé pieskaar: oen karta den wéga.*
Achten.	*Baloewá; korda, respecta.*
Afleggen.	*Kieta, poné abau; kaba tantoe kamiena.*
Al.	*Kaba; toer.*
Als.	*Koe; komo.*
Anker.	*Anker di barkoe; oen héroe pa tené moeralja; baril di bienja, di binager.*
Arm.	*Brassa; poober.*
Baai.	*Panja di lána; drentamentoe di lamar den teera.*
Baar.	*Oen golf; koos di karga koos ariba.*
Bal.	*Oen balla; oen baliamentoe.*
Bank.	*Banki; haltoera den lamaar; loegaar di poné plaka.*
Been.	*Pia; weesoe.*
Beet.	*Mordementoe; wortel.*
Bekomen.	*Haja; bini bij poko.*
Beleggen.	*Tapa; jama raad hoentoe; poné plaka afoor.*
Das.	*Dasji; oen animal.*
Draf.	*Kamnamentoe; katsjikátsji.*
Drijven.	*Drief ariba awa: haci kámna ó manda.*
Duim.	*Déde grandi; héroe di poorta.*
Eer.	*Honoor; mas promeer.*
Enkel.	*Di pia; sool.*
Geregt.	*Hoestiesji; oen ó otro koemienda.*
Graauw.	*Hende di kaja; grijs di koloor.*
Haast.	*Poeraar; bien prestoe.*
Hel.	*Fiërno; klaar koe ta soná den oreja.*
Hof.	*Kas di Rei; hoffi.*
Hoop.	*Hoopi; speranza.*
Kamp.	*Briengamentoe; pieda teera.*

Kapel.	*Barboelette; oen kapel (misà tsjikitoe.)*
Kappen.	*Korta; dretsja soe kabei.*
Keur.	*Skohementoe: stampel.*
Klaar.	*Helder; dretsjaar.*
Klinker.	*Oen letter; oen piëdra trahaar.*
Knap.	*Sonamentoe; kupaus; koe ta pas bon.*
Kool.	*Karbon; kólo.*
Kop.	*Kabces; miedier; oen koppi.*
Kroost.	*Jioenan; jeerba bérde ariba awa.*
Kruid.	*Polber; berdoera; specerij.*
Kussen.	*Zoentsje; koesientsje.*
Kuur.	*Manja; koeramentoe.*
Kwast.	*Oen kwasji; oen mitaar lóko.*
Laken.	*Laker; biesa koe oen koos no ta bon.*
Lam.	*Oen lammetsje; sien foorsa.*
Lomp.	*Panja bjeeuw; bobo.*
Loods.	*Loods di barkoe; kas di tabla.*
Maal.	*Komementoe; bés.*
Maat.	*Kompanjero; midier.*
Mat.	*Kansaar; koe no ta lombra.*
Mijt.	*Bietsje; monton di jeerba séko.*
Min.	*Minnetsje; ménos.*
Morgen.	*Manjan; manita; pieda teera.*
Muil.	*Boka di beestia; slof; oen moela.*
Nagel.	*Hoenja; klaboe.*
Net.	*Reeda; liempi; bon hacier.*
Palm.	*Palmiet; parti di manoe; oen diës párti di oen bára.*
Pand.	*Es koe hende ta doena pa fia plaka ariba; slip di rok.*
Partij.	*Parti; partieda; kompanïa.*
Pas.	*Pasoe; a kaba di sosodé.*
Patroon.	*Defendedoor; exempel.*
Pink.	*Dede tsjikitoe; báka moza.*
Rank.	*Rama di wijndruif; delegaar.*
Ras.	*Soorto o kásta; ligeer.*

Reis.	*Biage; bés.*
Riem.	*Réma; kweroe di marra; bienti paki di papél.*
Schaar.	*Skertsje; oen tantisimo di hende.*
Schel.	*Koe ta sona doeroe; oen klokki.*
Schoft.	*Skouder; hende broetoe; oen kwarto di dia.*
Schoon.	*Boenicta; liempi; apesaar koe...*
Slag.	*Dalmentoe; soorto.*
Slijten.	*Bendé; gasta.*
Teren.	*Hoenta koe teer; gasta.*
Teekenen.	*Fierma; teeken.*
Toon.	*Sonamentoe; dédé di pia.*
Traan.	*Mantéka di pieskaar; awa di wówo.*
Uiterlijk.	*Afoor; di oeltimo.*
Uitleggen.	*Haci mas hantsjoe; splieka.*
Uitrusten.	*Sosega; dretsjá.*
Uitvallen.	*Sali bon ó maloe; kaï afoor.*
Uitvoeren.	*Haci; hieba afoor.*
Vaak.	*Soonjo; moetsjoe bés.*
Varken.	*Poorko; basóra.*
Vast.	*Doeroe; toer es tempoe.*
Verdragen.	*Wanta; hieba di oen loegaar na otro.*
Vergeven.	*Pordona; venená.*
Vermaken.	*Passa pleizier; haci na otro manéra.*
Verschieten.	*Fia; troka koloor; gasta koe tierá.*
Vertrek.	*Partímentoe; kamer.*
Vorderen.	*Avansa; piedi.*
Vorst.	*Prins; frioe doeroe; kabees di dak.*
Waar.	*Oenda? biën; berdad.*
Waard.	*Baal; donjo di taberna o posada.*
Want.	*Pasobra; handschoen.*
Week.	*Semaan; móli.*
Weer.	*Di nobo; tempoe.*
Weg.	*Kamiena; perdier.*
Wijs.	*Manera di kanta; sabier.*

Winkel.	*Loegaar di traha; loegaar di bendé,*
Zacht.	*Moli; poko-poko; kétoe.*
Zeer.	*Doloor; masjaar ó moetsjoe.*
Zijde.	*Kantoe; séda.*
Zoo.	*Si ta koos; di es manéra.*
Zucht.	*Soespiro; inklinasjon.*

—o—

31.

En wat zyn *Paronymen?*

I kiko ta **Paronymen**?

Dat zyn gelijkduidende woorden; maar met verschillende spelling.

Palabra papiaar mes manéra, ma skierbier na otro.

1°. Die, welke met de zacht- lange of scherp-lange *e* of *o* geschreven worden. b v.

1°. *Es nan, koe nos ta skierbi koe* **e** *of* **o** *largoe ó kortiekoe. p. e.*

Bleeken.	*Biera blankoe.*	Bleken	*(Di blijken.)*
Geen.	*ningoen.*	Gene.	*es aja.*
Genooten.	*koe tien parti adén.*	Genoten.	*(di genieten.)*
Heelen.	*sana.*	Helen.	*skondé.*
Hoopen.	*monton-nan.*	Hopen.	*spera.*
Hooren.	*tendé.*	Horen.	*kaatsjoe.*
Koolen.	*kólo.*	Kolen.	*karbon.*
Kooper.	*koempradoor.*	Koper.	*koper.*
Kweeken.	*kria.*	Kweken.	*(kwaken.)*
Nooten.	*(di kanta)*	Noten.	*ñeetje. da)*
Rooven.	*horta.*	Roven.	*kaska (di heri-*
Slooten.	*awa tsjikitoe.*	Sloten.	*jabi-nan.*
Sloven.	*traha doeroe.*	Sloven.	*voorschoot nan.*
Steenen.	*piëdra-nan.*	Stenen.	*keha.*
Weeken.	*biera móli.*	Weken.	*semaan-nan.*
Weenen.	*jora.*	Wenen.	*oen stad.*
Weezen.	*wérfano nan.*	Wezen.	*ta, existencia.*

2°. Gelijkduidende woorden met *ij* en *ei* b. v.

2° *Palabra koe tien mes pronunciacion ; ma skierbier koe* ij *ó* ei. *p. e.*

Berijden.	*soebi kabai etc.*	Bereiden.	*dretsja.*
Blij.	*kontentoe.*	Blei.	*pieskaar.*
Brij.	*oen papa diki.*	Brei.	*brei (méja.)*
Gerij.	*soebimentoe.*	Gerei.	*herment.*
Hij.	*el.*	Hei.	*teera sékoe.*
IJ.	*oen rioe.*	Ei.	*weboe.*
IJk.	*márka.*	Eik,	*paloe.*
Lijden.	*soefri.*	Leiden.	*hieba, oen stad*
Mij.	*mi.*	Mei.	*loena.*
Mijt.	*monton.*	Meid.	*kriar moeheer*
Nijgen.	*haci mantenja.*	Neigen.	*kologa pa...*
Pijl.	*fleetsja.*	Peil.	*water-peil.*
Rij.	*kareeda.*	Rei.	*kantadoornan*
Rijk.	*riekoe.*	Reik.	*boeska di jega*
Rijn.	*rioe.*	Rein.	*liempi.*
Rijs.	*bára.*	Reis.	*biage.*
Rijzen.	*lamanta.*	Reizen.	*biagá.*
Schrijen.	*stap over.*	Schreijen.	*jora.*
Stijl.	*manera di skier- (bi.*	Steil.	*largoe ariba.*
Vijl.	*pa vijla.*	Veil.	*di bendé.*

—o—

3°. Gelijkduidende woorden, die van den zelfden wortel afstammen.

3°. *Palabra kòe ta sonu mes koos, saliendo di mes palabra.*

Drinken.	*bebé.*	Drenken.	*doena di bebé.*
Liggen.	*droemi.*	Leggen.	*poné.*

Knijpen.	*kinipi.*	Knippen.	*korta.*
Kunnen.	*poor.*	Kennen.	*sabi.*
Ruiken.	*holé.*	Rieken.	*doena holoor doesji.*
Schuilen.	*skondé.*	Scholen.	*bini cirka di otro.*
Slijpen.	*moela.*	Slepen.	*lastra.*
Vallen.	*kai.*	Vellen.	*toemba.*
Varen.	*nabega.*	Voeren.	*hieba.*
Verbreiden	*plama.*	Verbreeden	*hantsjá.*
Zitten.	*sientá.*	Zetten.	*poné.*

—o—

4°. Gelijkduidende woorden met verwantschapte medeklinkers.

4°. *Palabra, koe ta sona mes koos koe diferente medeklinker.*

Bed.	*káma.*	Bet.	*moeha koe oen panja moehaar.*
Boud.	*sien miedo.*	Bout.	*di heeroe: pia karne hasaar.*
Fiool.	*bottel.*	Viool.	*instrument pa toka; oen floor.*
Gemoed.	*natoeral.*	(te) Gemoet	*bini kontrá.*
Graad.	*gradoe.*	Graat.	*weeso di pieskar.*
Hard.	*doeroe.*	Hart.	*koerason.*
Koud.	*frioe.*	Kout.	*kombersasjon.*
Krab.	*oen kangreuw.*	Krap.	*apéna.*
Lood.	*tsjoemboe.*	Loot.	*takki di páloe.*
Mild.	*manoe largaar.*	Milt.	*di koerpa.*
Pond.	*peso.*	Pont.	*pontje.*
Raad.	*konsego, raad.*	Raat.	*raat di heinig.*
Rad.	*wiel.*	Rat.	*djaka.*

Schub.	*skáma.*	Schup.	*om te scheppen.*
Speld.	*fenéta.*	Spelt.	*oen soorto di triego.*
Tob.	*tóbo.*	Top.	*poenta di ariba.*
Vier.	*kwater.*	Fier.	*koe animo.*
Wand.	*moeralje.*	Want.	*pasobra.*
Wed.	*loegaar di banja kabai.*	Wet.	*lei.*
Zier.	*poko.*	Sier.	*boenitésa.*

—o—

5°. Gelijkduidende woorden met veranderde uitspraak. b. v.

5°. Palabra koe ta sona mes manera, ma koe poor ta papiaar na otro modo. p. e.

Blik (blek)	*blieki.*	Blik	*miramentoe, mirada.*
Bos. (bus)	*armbos.*	Bos.	*bosji.*
Jok. (juk)	*joeka.*	Jok.	*boefonamentoe : mentira.*
Klap. (klep)	*paloe pa bati ariba otro.*	Klap.	*daalmeentoe : (klup.)*
Lis. (lus)	*boerakoe di botón.*	Lisch.	*jeerba den awa.*
Mist.	(*mest*)	Mist.	*hoema.*
Pik. (pek)	*di sapateer.*	Pik.	*odio.*
Rat. (rot)	*djaka.*	Rot.	*poetrí.*
Schel. (schil)	*káska.*	Schel.	*sona doeroe.*
Schop. (schup)	*om te scheppen.*	Schop.	*schop (koe pia.)*
Star. (ster)	*streja.*	Star.	*(den wówo.)*
Vlak. (vlek)	*loegar habrí*	Vlak.	*pareuw.*

6°. Gelijkluidende woorden met verschillende uitgangen:

6°. Palabra koe ta zona mes koos, ma koe diferente kabamentoe.

As.	*di karósji.*	Asch.	*sjiniesi.*
Beurs.	*sákoe di plaka.*	Beursch.	*molli.*
Bos.	*bosji máraar.*	Bosch.	*mondi di paloe.*
Have.	*biën.*	Haven.	*haaf (pa barkoe.)*
Las.	*di lezen.*	Lasch.	*oen pieda poneer den....*
Orde.	*orde.*	Order.	*mandamentoe.*
Rede.	*konosementoe.*	Reden.	*kausa, motibo.*
Rijs.	*bára.*	Rijst.	*aroos.*
Tas.	*montón.*	Tasch.	*sakoe.*
Trots.	*soberbia.*	Trotsch.	*soberbe.*
Vers.	*oen riempi.*	Versch.	*freskoe.*
Was.	*di traha béla.*	Wasch.	*panja di laba.*
Wis.	*sigoer.*	Wisch.	*panja di liempia.*
Zege.	*victoria, ganamentoe.*	Zegen.	*bendisjon.*

—o—

Hierbij kan men nog voegen eenige woorden, die met *g* of *ch* geschreven worden, en daardoor eene andere beteekenis krijgen. b.v.

Cirka esaki-nan nos poor boeta aïnda algoen palabra, koe ta skierbier koe *g* ó *ch*, i koe tien diferente nifikasjon. p. e.

Digt.	*seraar.*	Dicht.	*rijm.*
Dog.	*katsjoor.*	Doch.	*ma.*
Egel.	*stekelvarken.*	Echel.	*bloedzuiger.*

Gelag.	*gastoe den oen posada.*	Gelach.	*harimentoe.*
Geslagt.	*mataar.*	Geslacht.	*man: vrouw: onz.*
Ligt.	*ligeer.*	Licht.	*loes.*
Nog.	*ainda.*	Noch.	*ni.*
Slagten.	*matá.*	Slachten.	*parcé otro.*
Wigt.	*peso.*	Wicht.	*moetsja tsjikitoe.*

—o—

32.

Zie hier nu nog eenige spreekwijzen, waarin het *lidwoord* wordt weggelaten:	*Miera awoor aki aïnda algoen manéra di papia sien* lidwoord:
Te paard rijden.	*Soebi kabai.*
Te water en te land reizen.	*Biagá pa teera i pa lamaar.*
Naar huis, naar bed gaan.	*Bai kas, bai (na) kama.*
In slaap vallen.	*Kohé sonjo.*
Langs strand gaan.	*Kamma kantoe di lamaar*
Bij nacht en dag.	*Anotsji i di dia.*
Iets uit gewoonte doen.	*Haci oen koos pa koestoember.*
Genoegen nemen.	*Hieba goestoe.*
Water en bloed zweeten.	*Soda awa i sanger.*
Adem halen.	*Hala roséa.*
Menschen van verdiensten.	*Hende di merito.*
Fortuin maken.	*Haci fortoena.*

Gevaar loopen.	*Korré rieskoe.*
Reden geven.	*doena rason ó motiboe.*
Wraak oefenen.	*toema vingansa.*
Naar reden hooren.	*skoetsja razon.*
Raad geven.	*doena konségo.*
Scherts verstaan.	*wanta boefonamentoe.*
Orde stellen.	*poné orde.*
Raad vragen.	*poentra konségo.*
Afscheid nemen.	*toema despedida.*
Antwoord geven.	*doena respondi.*
Geloof slaan.	*keré.*
Vrouw en kinderen verlaten.	*bandona moeheer i jioe.*
Moed houden.	*tini koerasji.*
Voornemens zijn.	*tien intensjon.*
Twist zoeken.	*boeska pleitoe.*
Vergiffenis vragen.	*piedi pordon.*
Plaats maken.	*doena loegaar.*
Schipbreuk lijden.	*kiebra koe barkoe.*
Indruk maken.	*haci impresjon.*
Iemand hulde betoonen.	*doena respekt na oen hende.*
Gelegenheid geven.	*doena okasjon.*
Gehoor geven.	*skoetsja.*
Verlof geven.	*doena permisjon.*

Bankroet spelen.	*Haci bankroet.*
Iemand eer bewijzen.	*doena honoor na hende.*
Kennis maken.	*haci konosier.*

—o—

33.

Zie hier, ten slotte, nu nog eenige spreekwijzen, die men niet letterlijk kan vertalen :	*Miera aki awoor aïnda, pa kaba, algoen manéra di papia, koe nos no poor vertalen palabra pa palabra :*
Het is verlorene moeite.	*Ta trabau perdier.*
Iemand in de reden vallen.	*Korta palábra di hende.*
Handgemeen worden.	*Koemiensa brienga.*
Hij haalt zich moeijelijkheden op den hals.	*El ta boeska trabau ariba soe garganta ó pa soe koerpa.*
Mijns bedunkens.	*Nu mi kordamentoe.*
Een einde aan de zaak maken.	*Kaba kwinta.*
In weerwil van hem.	*Sin ki el kieer.*
Dat is zonder kop of staart.	*Esai no tien kabees ni pia.*
Hij heeft muizennesten in het hoofd.	*El tien haranja den kabees.*
Ellendig op zijn' neus staan kijken.	*Para miera modi oen wantómba.*
Jan en alle man.	*Toer moendoe.*
'Ik verveel mij doodelijk.	*Mi ta fadaar koe mi poor moeri.*

Van stukje tot beetje.	*Splikaar na plaka tsjikítoe.*
Hals over kop in zijn verderf loopen.	*Kai poeraar, sin korda, den soe disgracia.*
Iemand een' leelijken trek spelen.	*Hoenga hende oen mahoos pégoe.*
Voet bij stuk houden.	*Keda koe soe palabra.*
Hij weet het op zijn duim.	*El sabi es na soe déde tsjikítoe.*
Zich van kant maken.	*Mata sóe koerpa.*
Dit heeft zijn' dood te weeg gebragt.	*Esai a kausa soe bieda.*
Hij spreekt in het wild.	*El ta papia na lária.*
Van eene ziekte opkomen.	*Lamanta di oen maloe.*
Haar op de tanden hebben.	*Tien kabei na djente.*
Het regent dat het giet.	*Ta jobé koe ta drama.*
Kasteelen in de lucht bouwen.	*Boela koe hála di mantéka.*
Zich alles laten welgevallen.	*Fieka kontentoe koe toer koos.*
Dat is mij te geleerd.	*Esai ta poko haltoe pa mi.*
Een verbruid leven maken.	*Haci oen boróto di otro moendoe.*
Hij staat daar als een lantaarnpaal.	*El ta para aï manéra oen pieda paloe.*
Ik had mij bijna verslapen.	*Falta poko mi a perdé san-guan.*
Eene taal radbraken.	*Habraka oen linga.*
In de herssen geprikt zijn.	*Tokaar na sientier.*

Bij slot van rekening.	*Na fien di kwinta.*
Over alles vallen.	*kritika toer koos.*
Voor iemand in de bogt-springen.	*joeda hende.*
Met de kippen op stok gaan.	*bai droemi ora sólo ta drenta.*
Te kust en te keur gaan.	*skohé komo hende kieer.*